

Bonum Pankki Oyj

**TOIMINTAKERTOMUS
JA TILINPÄÄTÖS**

1.1.–31.12.2019

SISÄLTÖ

BONUM PANKKI OYJ:N TOIMINTAKERTOMUS 2019	4
Hallituksen katsaus	4
POP Pankki -ryhmä ja POP Pankkien yhteenliittymä	4
Toimintaympäristö	6
Taloudellinen asema	7
Luottoluokitus	9
Osakkeet ja oma pääoma	9
Riskien ja vakaraisuuden hallinta sekä riskiasema	10
Sisäinen valvonta	14
Sisäinen tarkastus	14
Bonum Pankki Oyj:n hallinto ja henkilöstö	14
Tilintarkastus	14
Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä	15
Palkitsemisjärjestelmä	15
Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot	16
Talletussuoja	16
Yhteiskuntavastuu	16
Tilikauden jälkeiset tapahtumat	17
Vuoden 2020 näkymät	17
Hallituksen esitys voitonjaosta	17
BONUM PANKKI OYJ:N TILINPÄÄTÖS 31.12.2019	18
Tuloslaskelma	18
Laaja tuloslaskelma	18
Tase	19
Oman pääoman muutosten laskelma	20
Rahavirtalaskelma	21
LIITTEET	22
LIITE 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	22
LIITE 2 Riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteet	32
LIITE 3 Korkotuotot ja -kulut	40
LIITE 4 Palkkiotuotot ja -kulut, netto	40
LIITE 5 Sijoitusten nettotuotot	41
LIITE 6 Liiketoiminnan muut tuotot	41
LIITE 7 Henkilöstökulut	41
LIITE 8 Liiketoiminnan muut kulut	42
LIITE 9 Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	42
LIITE 10 Tuloverot	43
LIITE 11 Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelmaerät arvostusluokittain	44
VAROJA KOSKEVAT LIITETIEDOT	45
LIITE 12 Rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelu	45
LIITE 13 Käyvät arvot arvostusmenetelmän mukaisesti	46
LIITE 14 Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	48
LIITE 15 Käteiset varat	51
LIITE 16 Lainat ja saamiset	51
LIITE 17 Sijoitusomaisuus	52
LIITE 18 Aineettomat hyödykkeet	53
LIITE 19 Aineelliset hyödykkeet	54
LIITE 20 Muut varat	55
LIITE 21 Tuloverot	55

VELKOJA JA OMAA PÄÄOMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT.....	57
LIITE 22 Velat luottolaitoksille ja asiakkaille	57
LIITE 23 Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat.....	57
LIITE 24 Muut velat.....	58
LIITE 25 Oma pääoma	59
MUUT LIITETIEDOT	60
LIITE 26 Annetut vakuudet	60
LIITE 27 Taseen ulkopuoliset sitoumukset	60
LIITE 28 Muut vuokrasopimukset	61
LIITE 29 Lähipiiritiedot	62
LIITE 30 Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat	62

BONUM PANKKI OYJ:N TOIMINTAKERTOMUS 2019

Hallituksen katsaus

Bonum Pankki Oyj kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään ja vastaa 26 POP Pankin keskusluottolaitospalveluiden tuottamisesta, POP Pankki -ryhmän ulkoisen rahoituksen hankkimisesta, maksuliikenteestä ja POP Pankkien asiakkaiden maksukorttien liikkeeseenlaskusta. Lisäksi Bonum Pankki Oyj myöntää vähittäisasiakkaille vakuudettomia kulutusluottoja sekä vakuudellisia velkakirjalainoja. Bonum Pankki Oyj:n ryhmän sisäisen palvelutuotannon pyrkimys on rajoittaa ryhmän riippuvuutta ulkoisista palveluntarjoajista ja tehostaa koko ryhmän kustannusrakennetta. Ulkoisessa liiketoiminnassaan Bonum Pankki Oyj tarjoaa palveluita, jotka ovat ryhmän strategian mukaisia ja koko ryhmän tarjontaa täydentäviä.

Bonum Pankki Oyj:n rahoituksen välitys POP Pankeille on tehostunut ja monipuolistunut vuoden aikana merkittävästi. Pankilla on 750 miljoonan joukkovelkakirjalainaohjelma, jonka puitteissa laskettiin vuonna 2019 liikkeeseen vakuudeton 75 miljoonan euron kolmen vuoden seniorilaina. Pankin sijoitustodistusohjelma uusittiin ja on nyt suuruudeltaan 250 miljoonaa euroa. Lisäksi vuoden aikana laskettiin liikkeelle 20 miljoonan euron kaksivuotinen suunnattu joukkovelkakirjalaina ja sovittiin 35 miljoonan euron lainaohjelmarahoituksesta Pohjoismaiden Investointipankin kanssa. Bonum Pankki Oyj on vakiinnuttanut sisäisen pankin toiminnan olennaiseksi osaksi yhteenliittymän rahoituksen välitystä ja POP Pankit hyödyntävät säännöllisesti tarjolla olevaa sisäistä luototusmahdollisuutta.

Bonum Pankki Oyj etsii aktiivisesti uusia liiketoimintamahdollisuuksia täydentämään ryhmän tuotetarjontaa. Pankin ensimmäinen, täysin oma vähittäispankkituote POP Pikalaina, lanseerattiin marraskuussa 2018. POP Pikalaina on vakuudeton kulutusluotto, jota tarjotaan yleisölle digitaalisten kanavien kautta. Vuosi 2019 on ollut pikalainan osalta erittäin myönteinen ja tuotteen myynti on ylittänyt vuodelle asetetut tavoitteet. Vähittäisasiakkaiden antolainausta on lisäksi monipuolistettu tarjoamalla vakuudellisilla lainoilla yhteistyökumppanien asiakkaille. Yritysluototusmahdollisuuksien parantamiseksi on kehitetty ja kokeiltu keinoja koko ryhmän taseen entistä tehokkaammasta hyödyntämisestä.

Vuoden 2019 aikana robotiikan hyödyntämistä jatkettiin sekä Bonum Pankki Oyj:n että POP Pankkien työpörosesseissa. Robotiikan avulla voidaan tehostaa prosesseja sekä vähentää manuaalivaihtelua ja siitä mahdollisesti aiheutuvia virheitä.

Keskusluottolaitospalveluiden lisäksi Bonum Pankki Oyj vastaa POP Pankkien asiakkaiden maksukorttien ja korttiluottojen myöntämisestä ja ylläpidosta. Bonum Pankki Oyj on Visa Europan osakkeenomistaja ja välittää Visan tavaramerkin alla toimivia korttituotteita. Pankki on jatkanut korttiprosessoinnin tehostamista vuoden aikana.

Bonum Pankki Oyj oli Suomessa ensimmäisten pankkien joukossa ottamassa käyttöön euroalueen reaaliaikaisia pikamaksuja, ja ensimmäiset SEPA-pikasiirrot vastaanotettiin toukokuussa. Lisäksi Bonum Pankki Oyj:ssä on valmistauduttu maksupalveludirektiivin (PSD2) vaatimusten täyttämiseen. Rahanpesua estävien toimien tehokkuus sekä järjestelmien parantaminen ovat tällä hetkellä tärkeimpiä kehittämisen painopistealueita.

POP Pankki -ryhmä uudistaa parhaillaan peruspankkijärjestelmäänsä, mikä mahdollistaa digitaalisten palvelujen tehokkaan kehittämisen tulevaisuudessa. Investointi on yksi kaikkien aikojen suurimmista POP Pankki -ryhmässä, ja hanke työllistää merkittävästi myös Bonum Pankki Oyj:n työntekijöitä.

Pankin yhtiökokous pidettiin huhtikuussa 2019. Yhtiökokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat ja hallitukseen valittiin Pekka Lemettinen, Hanna Linna, Mikael Ziliacus ja Arvi Helenius. Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Pekka Lemettinen.

POP Pankki -ryhmä ja POP Pankkien yhteenliittymä

POP Pankki -ryhmä on suomalainen finanssiryhmä, joka tarjoaa vähittäispankkipalveluja henkilöasiakkaille, pienyrityksille, maa- ja metsätalousyrityksille sekä vahinkovakuutuspalveluja henkilöasiakkaille. POP Pankki -ryhmän tavoitteissa korostuu terveen ja kannattavan liiketoiminnan lisäksi asiakaskokemuksen kehittäminen.

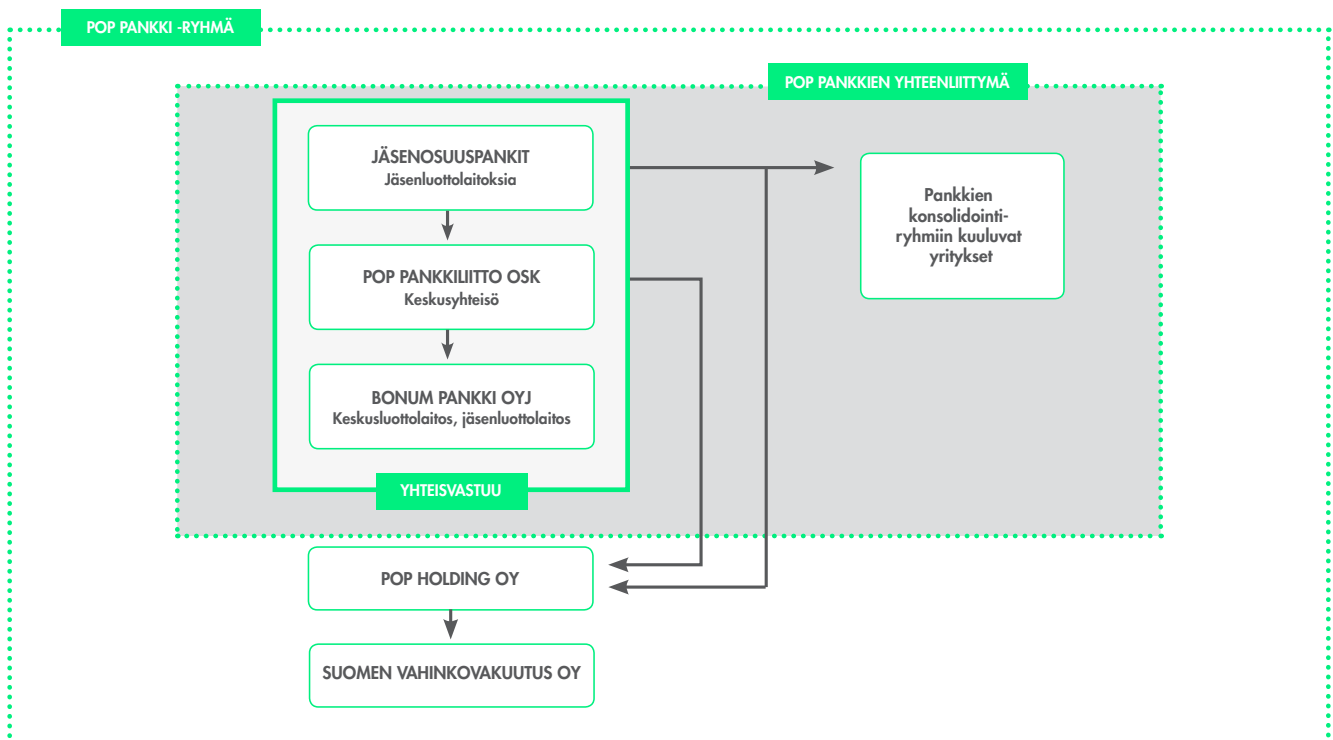
POP Pankki -ryhmällä tarkoitetaan vuonna 2015 syntyä juridista kokonaisuutta, jonka muodostavat POP Pankit ja POP Pankkiliitto osk sekä näiden määräysvallassa olevat yhteisöt. POP Pankki -ryhmän merkittävimmät asiakasliiketoimintaa harjoittavat yhtiöt ovat:

- 26 POP Pankkiliitto osk:n jäsenosuuspankkia, jotka käyttävät markkinointinimeä POP Pankki.
- Bonum Pankki Oyj, joka on POP Pankkien keskusluottolaitos ja POP Pankkiliitto osk:n tytäryhtiö.
- Suomen Vahinkovakuutus Oy, joka käyttää aputoimintanimeä POP Vakuutus.

Seuraavassa kuvassa on esitetty POP Pankki -ryhmän rakenne sekä yhteenliittymään ja yhteisvastuun piiriin kuuluvat yhteisöt. Keskusyhteisönä toimiva POP Pankkiliitto osk vastaa POP Pankki -ryhmän ryhmäohjauksesta ja valvonnasta talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (24.6.2010/599) mukaisesti.

POP Pankit ja Bonum Pankki Oyj ovat POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisö POP Pankkiliitto osk:n jäsenluottolaitoksia. POP Pankki -ryhmään kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen lisäksi myös POP Holding Oy ja sen kokonaan omistama Suomen Vahinkovakuutus Oy, jotka eivät ole keskinäisen yhteisvastuun piirissä.

POP Pankki -ryhmä, POP Pankkien yhteenliittymä ja yhteisvastuu

POP Pankki -ryhmään kuuluu POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvien yhteisöjen lisäksi myös POP Holding Oy ja sen kokonaan omistama Suomen Vahinkovakuutus Oy, jotka eivät ole keskinäisen vastuun piirissä.

Toimintaympäristö

Vuonna 2019 talouden kasvuvauhti hidastui. USA:n ja Kiinan kauppasota hidasti muutenkin jännitteisen maailmankaupan volyymikehitystä, ja myös EU:n vienti USA:han pieneni. Yhdessä Britannian lähestyvän EU-eron kanssa tämä painoi EU:n talouden kehitystä.

Euroopan keskuspankki jatkoi markkinoiden tukemista velkakirjojen osto-ohjelmalla ja alentamalla talletuskorkoa -0,5 %:iin. Odotukset korkojen noususta siirtyivät näin selvästi kauemmas tulevaisuuteen. Sekä lyhyet että pitkät korot olivatkin kesällä ennätysellisen alhaisia. Alhainen korkotaso ja rahoituksen hyvä saatavuus ovat tukeneet osake- ja kiinteistömarkkinoita.

Suomen viennin näkymiä heikensivät tärkeimpien vientimaiden Saksan ja Ruotsin hidas talouskehitys. Talouskasvun hidastuminen näkyi yritysten odotusten heikkenemisenä ja investointien alhaisena määränä. Ennätysellisen korkealla tasolla ollut rakentaminen on sekin kääntynyt laskuun. Työmarkkinoilla jännitteet oli-

vat kasvussa ja vuoden lopulla nähtiin joitakin työtaitelutoimenpiteitä. Työllisyysaste parani ja työttömyys aleni, mutta kehitys hidastui vuoden jälkipuolella.

Maatalouden yleistilanne jatkui haastavana, mutta ympäristökysymysten lisääntynyt painoarvo on tukenut metsä- ja biotalouden investointien kasvua.

Maltillinen inflaatio ja alhainen korkotaso ovat kasvattaneet kuluttajien ostovoimaa. Voimakas asuntorakentaminen kasvukeskuksissa ja vuokra-asuntojen tarjonnan kasvu puolestaan ovat pitäneet asuinkustannusten nousua kurissa. Koko maan tasolla asuntojen hintakehitys on tasaantunut, mutta alueellinen hintakehitys on entistä eriytyneempää.

Vuoden aikana kotitalouksien korkea velkaantuneisuus nousi keskeiseksi huolenaiheeksi. Valtiovarainministeriö asetti työryhmän selvittämään asiaa, ja loppuvuonna työryhmä päätyi esittämään velkakattoa yksityishenkilöille sekä rajoituksia taloyhtiölainoille.

Taloudellinen asema

TULOS

Bonum Pankki Oyj:n tilikauden tulos oli 242 tuhatta euroa (192 tuhatta euroa 1.1.–31.12.2018). Tilikauden tulos muodostuu pääosin POP Pankeille tarjotuista keskusluottolaitospalveluiden korkotuotoista sekä maksujenvälityksen palkkiotuotoista. Pankin kulu–tuotto-suhde oli 84,6 prosenttia (94,9).

Pankin tuloslaskelmaerät ovat kehittyneet vuoteen 2018 verrattuna seuraavasti:

(1 000 €)	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018	Muutos-%
Korkokate	4 196	2 310	81,7
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	7 064	6 235	13,3
Sijoitusten nettotuotot	491	466	5,5
Liiketoiminnan muut tuotot	1 034	661	56,4
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	12 786	9 672	32,2
Henkilöstökulut	-2 437	-1 862	30,9
Liiketoiminnan muut kulut	-7 532	-6 712	12,2
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-842	-607	38,7
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-10 811	-9 180	17,8
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	-1 669	-245	580,0
Tulos ennen veroja	306	246	24,1
Tuloverot	-64	-54	18,0
Tilikauden tulos	242	192	25,9

Liiketoiminnan yhteenlasketut tuotot olivat 12 786 tuhatta euroa (9 672). Tuottojen kasvun taustalla on hyvä kehitys pankin korkokatteessa, joksi muodostui 4 196 tuhatta euroa (2 310). Nousua edellisvuoteen verrattuna oli 81,7 prosenttia. Suurin yksittäinen tekijä korkokatteen kehityksessä on POP Pikalainan odotukset ylittänyt myynti.

Nettopalkkiotuotot kasvoivat 7 064 tuhanteen euroon (6 235). Palkkiotuotot ovat pääosin korttiliiketoiminnan ja maksujenvälityksen tuottoja.

Sijoitusten nettotuotot nousivat 491 tuhanteen euroon (466). Sijoitusten nettotuotot muodostuvat pääasiassa valuuttatoiminnan nettotuotoista. Liiketoiminnan muut tuotot olivat 1 034 tuhatta euroa (661), ja ne koostuvat

Bonum Pankki Oyj:n keskusluottolaitostoiminnan rakentamisesta POP Pankeilta perityistä maksuista ja muista ryhmän sisäisistä maksuista.

Liiketoiminnan kulut olivat yhteensä 10 811 tuhatta euroa (9 180). Henkilöstökulut nousivat 2 437 tuhanteen euroon (1 862). Henkilöstökulut muodostuvat palkkakuluista, sekä eläke- ja muista henkilösivukuiluista. Kulujen nousu johtui henkilöstömäärän kasvusta. Liiketoiminnan muut kulut nousivat edellisvuoteen verrattuna ja olivat 7 532 tuhatta euroa (6 712). Nousu aiheutui pääosin ICT-kulujen ja POP Pikalainaan liittyvien markkinointikulujen kasvusta. Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot kasvoivat kauden aikana 1 669 tuhanteen euroon (245). Kasvun taustalla on vakuudetoman POP Pikalainan tavoitteet ylittänyt myynti.

TASE

Bonum Pankki Oyj:n tase oli vuoden 2019 lopulla 588 631 tuhatta euroa (606 015 tuhatta euroa 31.12.2018).

Pankin tase-erät ovat kehittyneet edelliseen vuoteen verrattuna seuraavasti:

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Varat		
Käteiset varat	155 350	68 137
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	253 317	235 339
Lainat ja saamiset asiakkailta	76 434	41 444
Sijoitusomaisuus	94 163	255 960
Aineettomat hyödykkeet	5 266	2 629
Aineelliset hyödykkeet	271	26
Muut varat	3 688	2 233
Verosaamiset	141	248
Varat yhteensä	588 631	606 015
Velat		
Velat luottolaitoksille	415 939	414 973
Velat asiakkaille	17 338	9 983
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	114 829	142 399
Muut velat	7 721	6 604
Verovelat	371	344
Velat yhteensä	556 198	574 302
Oma pääoma		
Osakepääoma	10 000	10 000
Rahastot	20 976	20 498
Kertyneet voittovarot	1 457	1 215
Oma pääoma yhteensä	32 433	31 713
Velat ja oma pääoma yhteensä	588 631	606 015

KESKEISET TUNNUSLUVUT JA NIIDEN LASKENTAKAAVAT

	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2017
Kulu-tuotto -suhde, %	84,6	94,9	95,6
ROA, %	0,04	0,03	0,02
ROE, %	0,76	0,60	0,44
Vakavaraisuussuhde (TC) %	29,7	43,7	53,2
Omavaraisuusaste, %	5,5	5,2	5,7

Kulu-tuotto -suhde, %

Liiketoiminnan kulut yhteensä _____ x 100
 Liiketoiminnan tuotot yhteensä

Koko pääoman tuotto (ROA), %

Tilikauden tulos _____ x 100
 Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Oman pääoman tuotto (ROE), %

Tilikauden tulos _____ x 100
 Oma pääoma (vuoden alun ja lopun keskiarvo)

Vakavaraisuussuhde (TC), %

Omat varat yhteensä _____ x 100
 Omien varojen vähimmäisvaatimus yhteensä

Omavaraisuusaste, %

Oma pääoma _____ x 100
 Taseen loppusumma

Luottoluokitus

S&P Global Ratings vahvisti toukokuussa 2019 Bonum Pankki Oyj:n pitkäaikaisen investointitason (investment grade) luottoluokituksen tasolle 'BBB' ja lyhytaikaisen luottoluokituksen tasolle 'A-2'. Näkymät ovat edelleen vakaat. S&P Globalin antama vakaa näkymä kuvastaa POP Pankki -ryhmän vahvaa vakavaraisuutta sekä odotuksia yhteenliittymän myötä paranevasta tehokkuudesta.

Osakkeet ja oma pääoma

Bonum Pankki Oyj:llä oli 31.12.2019 1 400 000 osaketta, jotka ovat kokonaan POP Pankkiliitto osk:n omistuksessa. Pankilla ei ole hallussa yhtiön omia osakkeita.

Bonum Pankki Oyj:n osakepääoma oli tilikauden päättyessä 10 000 tuhatta euroa (10 000). Oma pääoma yhteensä oli 32 433 tuhatta euroa (31 713).

Riskien ja vakavaraisuuden hallinta sekä riskiasema

RISKIENHALLINNAN PERIAATTEET JA ORGANISOINTI

POP Pankki -ryhmän strategia linjaa ryhmän riskinottohalukkuuden, jonka mukaan liiketoimintaa harjoitetaan maltillisella riskitasolla siten, että riskit pystytään täysimääräisesti hallitsemaan.

POP Pankkiliitto osk yhteenliittymän keskusyhteisönä valvoo Yhteenliittymälain 17 §:n mukaisesti riskienhallintajärjestelmien riittävyyttä ja toimivuutta jäsenluottolaitosten ja yhteenliittymän tasolla ja vastaa ryhmän riskien ja vakavaraisuuden hallinnasta. Keskusyhteisö antaa jäsenluottolaitoksille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sitovia ohjeita riskien ja vakavaraisuuden hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta. Lisäksi jäsenluottolaitoksille on asetettu yhteisiä liiketoiminnan ohjausrajoja, joilla varmistetaan siitä, että yksittäisen jäsenluottolaitoksen ottamat riskit ovat hyväksyttävissä rajoissa.

Bonum Pankki Oyj on POP Pankkien yhteenliittymän keskusluottolaitos ja samalla jäsenluottolaitos. Bonum Pankin riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa riskien tunnistaminen ja mittaaminen, valvonta ja että riskit ovat oikeassa suhteessa Bonum Pankin ja yhteenliittymän riskinkantokykyyn. Riskienhallinta varmistaa yhteenliittymän jäsenpankkina ja keskusluottolaitoksena, että keskusyhteisön antama ohjeistus vastaa riskienhallinnan tavoitteita Bonum Pankin keskusluottolaitosvastuiden osalta.

Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa Bonum Pankki Oyj:n pääomien riittävä määrä, laatu ja niiden tehokas käyttö. Pääomilla katetaan strategian mukaisesta liiketoimintasuunnitelmasta aiheutuvat olennaiset riskit ja turvataan pankin häiriötön toiminta odottamattomien tappioiden varalta. Tavoitteeseen pyritään dokumentoidulla ja systemaattisella vakavaraisuuden hallintaprosessilla, joka kytkeytyy kiinteästi yhteenliittymätason strategiaprosessiin ja liiketoiminnan suunnitteluun sekä johtamiseen.

Bonum Pankki Oyj:n hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, ohjeet ja rajoitteet liiketoiminnan riskitasoille sekä riskinottovaltuudet. Toimiva johto vastaa päivittäisen liiketoiminnan riskienhallinnasta riskirajoitteiden ja riskinottovaltuuksien puitteissa. Toimiva johto vastaa myös sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhal-

laintajärjestelmien riittävyydestä. Pankin riippumaton riskienvalvonta vastaa liiketoiminnan riskirajoitteiden ja vakavaraisuuden valvonnasta sekä raportoinnista hallitukselle ja yhteenliittymän keskusyhteisön riippumattomalle riskienvalvontatoiminnolle. Pankin compliance-toiminto valvoo, että pankki noudattaa toiminnassaan lakia, asetuksia, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä, omia sääntöjään sekä yhteenliittymän keskusyhteisön antamia ryhmän sisäisiä sitovia ohjeita.

Merkittävimmät Bonum Pankki Oyj:n liiketoimintaan liittyvät riskit ovat luottoriski, likviditeettiriski ja korkoriski. Pankin liiketoiminnan suunnitteluun pohjautuva hallituksen vahvistama riskistrategia linjaa liiketoiminnan riskinottohalukkuuden. Liiketoimintaa harjoitetaan maltillisella riskitasolla niin, että riskit pystytään täysimääräisesti hallitsemaan.

Yhteenliittymän riskienhallintaa ja vakavaraisuuden hallintaa kuvataan tarkemmin POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen liitteessä 4. EU:n vakavaraisuusasetuksen N:o 575/2013 (CRR) edellyttämät riskejä koskevat tiedot on esitetty erillisessä Pilari III raportissa. POP Pankki -ryhmän tilinpäätös on saatavissa POP Pankkiliitto osk:n toimitiloista osoitteesta Hevosenkentä 3, 02600 Espoo tai sähköisesti osoitteessa www.poppankki.fi.

LIIKETOIMINNAN RISKIT

Luottoriskit

Bonum Pankki Oyj:n sijoitustoiminnan luottoriski säilyi vakaana. Sijoitusomaisuus oli tilikauden lopussa 94 163 tuhatta euroa (255 960). Sijoitusomaisuus pieni merkittävästi syksyn 2019 EKP:n 10/2019 Target 2 tilin korkoporrastuksen käyttöönoton johdosta, jonka seurauksena sijoitusomaisuutta on allokoitu osittain likvidiksi varaksi keskuspankkitalletuksena. Likviditeettireserviin kuuluvat sijoitusomaisuuserät sisältävät valtioiden, kuntien, luottolaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia, joista osa on vakuudellisia ja EKP vakuuskelpoisia arvopapereita. Lisäksi pankilla oli likviditeettiportfolioon kuuluvia lyhytaikaisia pankkisaamisia yhteensä 3 916 tuhatta euroa (4 072). Sijoitustoiminnan luottoriskiä hallitaan pääasiassa rajaamalla sijoituskohteiden luottokelpoisuutta sekä hajauttamalla sijoitusomaisuutta toimialoittain, vastapuolittain sekä instrumenttiluokittain.

Pankkitoiminnan luottoriskiasema on kasvanut POP Pikalainan luottokannan kasvun seurauksena. POP

Pikalainan odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL, expected credit loss) määrä kasvoi luottokannan mukana, mutta toistaiseksi luottotappiot ovat pysyneet maltillisina suhteessa luottokannan kokoon. Korttiliiketoiminnan luottotappiot ovat pysyneet maltillisella tasolla suhteessa luottokannan kokoon. Pankkitoiminnan luottoriskiaseman odotetaan kasvavan suunnitelman mukaisen luottokannan kasvun mukana.

Kortti- ja pikalainaliiketoiminnan luottoriskien hallinta perustuu aktiiviseen luottopolitiikan hallintaan, hakemuspisteytysmalliin sekä asiakkaan maksukyvyyn arviointiin. Muun pankkitoiminnan luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan maksukyvyyn arviointiin sekä riittäviin ja turvaaviin vakuuksiin. Luottoriskien seuranta perustuu maksuviiveiden ja järjestämättömien saamisten jatkuvaan seurantaan, luottosalkun laadun seurantaan sekä odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrän seurantaan.

Vähittäispankkitoiminnan luottokanta kasvoi tilikaudella 84 prosenttia päätyen 76 434 tuhanteen euroon (41 444). Henkilöasiakkaille myönnettyjen lainojen osuus luottokannasta oli 91,7 prosenttia (99,5). Korttiluottojen luottokanta kasvoi tilikaudella 9,9 prosenttia päätyen 38 312 tuhanteen euroon (34 970). Vuonna 2019 kirjattiin realisoituneita luottotappioita 398 tuhatta euroa (271).

Luottoihin ja saamisiin kohdistuvat odotettavissa olevat luottotappiot (ECL) kasvoivat 1 308 tuhatta euroa tilikauden aikana päätyen 1 869 tuhanteen euroon.

Bonum Pankki Oyj:n yli 90 päivää erääntyneenä olleet saamiset olivat 1,99 prosenttia (0,80) luottokannasta. 30-90 päivää erääntyneenä olleet saamiset olivat vuoden 2019 lopussa 0,71 prosenttia (0,10) luottokannasta.

Luottoriskille alttiita tase-eriä oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 173 045 tuhatta euroa (300 444). Taseen ulkopuolisia sitovia luottolupauksia Bonum Pankki Oyj:llä oli 122 235 tuhatta euroa (108 616), jotka muodostuvat pääasiassa korttiluottojen vapaista luottolimiiteistä ja POP Pankkien maksuvalmiuslimiiteistä.

Bonum Pankki Oyj:n yhdelle asiakkaalle ja/tai asiakaskokonaisuudelle, myöntämien luottojen kokonaismäärä ei saa ylittää EU:n vakavaraisuusasetuksessa N:0 575/2013, muissa säädöksissä tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä.

Likviditeettiriskit

Bonum Pankki Oyj vastaa keskusluottolaitoksena POP Pankkien yhteenliittymän maksuvalmiusvaatimuksen täyttämisestä ja maksuvalmiuden hallinnasta. Likviditeettiriskeihin varaudutaan ylläpitämällä likviditeettireserviä, jonka turvin pankki kykenee selviytymään ilman ulkopuolista rahoitusta niin pitkään, että poikkeuksellisten olojen varalle laadittu rahoituksen jatkuvuussuunnitelma voidaan ottaa käyttöön täysimääräisesti. Likviditeettireservi muodostuu LCR-kelpoisista likvideistä varoista, keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista varoista, sekä lyhyistä pankkisaamisista.

Maksuvalmiusriskin mittaamisen keskeinen tunnusluku on EU:n vakavaraisuusasetuksessa määritelty maksuvalmiusvaatimus (LCR). LCR-suhdeluvun vähimmäisvaatimus on 100 prosenttia. POP Pankkien yhteenliittymän LCR-suhdeluku oli vuoden 2019 lopussa 115,1 prosenttia (151,3).

Bonum Pankki Oyj vastaa yhteenliittymän pitkäaikaisen rahoituksen hankinnasta ja toimii muiden jäsenluottolaitosten sisäisenä pankkina. Pankin rahoitusrakenteen suunnittelu perustuu koko yhteenliittymän likviditeetti- ja rahoitussuunnitteluun sekä keskusyhteisön niille antamiin tavoitteisiin ja ohjausrajoihin.

Markkinariskit

Bonum Pankki Oyj:n liiketoiminnan merkittävin markkinariski on korkoriski. Korkoriskillä tarkoitetaan korkotason muutosten vaikutusta taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon tai korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu saatavien ja velkojen toisistaan poikkeavista korkoperusteista sekä eriaikaisista korontarkistus- ja erääntymisajankohdista. Korkoriskien hallinnan tavoitteena on vakauttaa pankin taseen korkoriski tasolle, jossa liiketoiminta on kannattavaa, mutta tulos tai vakavaraisuus ei ole uhattuna voimakkaissakaan korkoympäristön muutoksissa.

Korkoriskiä syntyy likviditeettireservin sijoitustoiminnasta sekä pankkiliiketoiminnan rahoitustaseesta. Pankki ei käytänyt johdannaisia vuonna 2019.

Bonum Pankki Oyj seuraa korkoriskiä taseen nykyarvomenetelmällä ja dynaamisella tuloriskimallilla kuukausittain. Nykyarvomenetelmä mittaa taseen laskennallisen markkina-arvon muutosta korkojen muuttuessa. Nykyarvomenetelmässä taseen markkina-arvo lasketaan yksittäisten tase-erien odotettujen kassavirtojen nykyar-

vona. Sijoituserien korko- ja luottospread-muutoksien aiheuttamia markkina-arvojen muutoksia eri korkoskenaarioissa seurataan erillisillä korkoherkkyysmittareilla. Tuloriskimallilla ennustetaan suunnitellun taseen korkokatteen kehitystä ja muutosta erilaisissa markkina-korkoskenaarioissa seuraavan viiden vuoden aikajännteellä.

Operatiiviset riskit

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa olennaiset liiketoiminnan operatiiviset riskit ja minimoida niiden toteutumismahdollisuus ja vaikutukset. Tavoitteeseen pyritään lisäksi henkilöstön jatkuvalla kehittämisellä ja kattavilla toimintaohjeilla sekä sisäisen valvonnan toimenpiteillä muun muassa eriyttämällä mahdollisuuksien mukaan asioiden valmistelu, päätöksenteko, toimeenpano ja valvonta toisistaan.

Bonum Pankki Oyj:n merkittävimpiin uusiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan tuotehallintamennetyssä. Pankki tekee vuosittain operatiivisten riskien itsearvioinnin tekemiensä riskikartoitusten perusteella, joissa hyödynnetään operatiivisten riskien tapahtumaseurantaa. Riskikartoituksen yhteydessä arvioidaan myös Bonum Pankki Oyj:n strategisia riskejä, joita pyritään minimoimaan päivittämällä strategiset ja vuositason suunnitelmat säännöllisesti. Osa operatiivisten riskien mahdollisista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Tietojärjestelmien toimintahäiriöistä aiheutuviin riskeihin on varauduttu jatkuvuussuunnittelulla.

VAKAVARAISUUDEN HALLINTA

Vuoden 2019 lopussa Bonum Pankki Oyj:n vakavaraisuussuhde oli 29,7 prosenttia (43,7) ja ydinpääoman suhde riskipainotettuihin eriin 29,7 prosenttia (43,7). Pankki ei lue tilikauden aikana kertynyttä voittoa omiin varoihin yhteenliittymän noudattaman käytännön mukaisesti. Bonum Pankki Oyj:n omat varat muodostuvat osakepääomasta, kertyneistä voittovaroista sekä muista vapaista rahastoista, joista vähennetään EU:n vakavaraisuusasetus N:o 575/2013 mukaiset vähennyserät. Vuoden 2019 lopussa pankin omat varat yhteensä olivat 26 957 tuhatta euroa (28 845), joka muodostui kokonaisuudessaan ydinpääomasta (CET1).

Pankin vakavaraisuus on laskenut liiketoimintasuunnitelman mukaisesti vuoden 2019 aikana. Bonum Pankki Oyj:n vähittäispankkiliiketoiminnan kasvu tulee jatkumaan vuonna 2020, joka tulee kasvattamaan vastaavasti pankin riskipainotettuja saamia.

Lakisäätöinen alaraja vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja ydinpääomalle 4,5 prosenttia. Vuoden 2015 alussa otettiin 8 prosentin vähimmäisvakavaraisuusvaatimuksen lisäksi käyttöön kiinteä lisäpääomavaatimus 2,5 prosenttia sekä muuttuva lisäpääomavaatimus, jonka viranomaiset voivat tarvittaessa asettaa 0–2,5 prosentin tasolle.

Bonum Pankki Oyj Vakavaraisuuden yhteenveto (1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Omat varat		
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	32 190	31 521
Vähennykset ydinpääomasta	-5 233	-2 676
Ydinpääoma (CET1) yhteensä	26 957	28 845
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	-
Ensisijainen pääoma (T1 = CET1 + AT1)	26 957	28 845
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2) yhteensä	-	-
Omat varat yhteensä (TC = T1 + T2)	26 957	28 845
Riskipainotetut erät yhteensä	90 679	65 955
josta luottoriskin osuus	70 106	48 624
josta vastuun arvonokaisuriski (CVA)	-	-
josta markkinariskin osuus (valuuttakurssiriski)	1 644	1 266
josta operatiivisen riskin osuus	18 929	16 064
Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomapuskuri (2,5 %)	2 267	1 649
Vastasyklinen pääomapuskuri	35	27
Ydinvakavaraisuussuhde (CET1-%)	29,7 %	43,7 %
Vakavaraisuussuhde ensisijaisilla omilla varoilla (T1-%)	29,7 %	43,7 %
Kokonaisvakavaraisuussuhde (TC-%)	29,7 %	43,7 %
Pääomavaatimus		
Omat varat yhteensä	26 957	28 845
Pääomavaatimus yhteensä *	9 556	6 952
Puskuri pääomavaatimukseen	17 401	21 893
Vähimmäisomavaraisuusaste		
Ensisijainen pääoma (T1)	26 957	28 845
Vastuut yhteensä	606 196	620 359
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	4,4 %	4,6 %

* Pääomavaatimus yhteensä muodostuu minimivaatimuksesta 8 %, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 % ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

SISÄINEN VALVONTA

Bonum Pankki Oyj:n sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että pankissa saavutetaan asetetut päämäärät ja tavoitteet suunnitelmallisesti ja tehokkaasti ylimmän johdon vahvistamia tavoitteita ja menettelytapoja noudattaen. Sisäisellä valvonnalla pyritään varmistamaan siitä, että organisaatio toimii säännösten mukaisesti, hallitsee riskejä kattavasti liiketoiminnan erityispiirteet huomioiden ja, että organisaation toiminta on tehokasta ja luotettavaa.

Sisäistä valvontaa toteutetaan pankin sisältä käsin organisaation kaikilla tasoilla ja sisäinen valvonta kattaa pankin kaikki toiminnot kohdistuen ensisijaisesti toiminnan tilaan, laatuun ja tuloksiin. Sisäistä valvontaa toteuttavat hallitus, toimitusjohtaja, toimiva johto, esimiehet ja toimihenkilöt. Lisäksi toimihenkilöillä on velvollisuus ilmoittaa havaitsemistaan poikkeamista ja laittomuuksista.

SISÄINEN TARKASTUS

Yhteenliittymän keskusyhteisö vastaa keskitetysti sisäisen tarkastuksen ohjaamisesta ja järjestämisestä yhteenliittymän keskusyhteisössä, jäsenluottolaitoksissa ja muissa yhteenliittymään kuuluvissa yrityksissä. Bonum Pankki Oyj:n sisäinen tarkastus perustuu yhteenliittymän keskusyhteisön hallituksen ja hallituneuvoston vahvistamiin sisäisen tarkastuksen toimintaperiaatteisiin sekä keskusyhteisön hallituksen hyväksyttävään tarkastussuunnitelmaan.

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on pankin toimintaorganisaation sisäisen valvonnan laajuuden ja riittävyyden arviointi sekä riskienhallintajärjestelmien toimivuuden valvonta ja arviointi. Sisäinen tarkastus raportoi havainnoistaan ensisijaisesti pankin hallitukselle. Pankin hallitus käsittelee sisäisen tarkastuksen laatimat tarkastusyhteenvedot suoritettujen tarkastusten jälkeen. Sisäinen tarkastus raportoi säännöllisesti toiminnastaan ja havainnoistaan keskusyhteisön hallituneuvostolle, keskusyhteisön hallitukselle ja toimitusjohtajalle.

Pankissa vuoden aikana toteutetut sisäiset tarkastukset on suorittanut PricewaterhouseCoopers Oy.

BONUM PANKKI OYJ:N HALLINTO JA HENKILÖSTÖ

Bonum Pankki Oyj:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 1.4.2019 vahvistettiin vuoden 2018 tilinpäätös ja myönnettiin vastuuvapaus pankin hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle. Pankin hallitukseen kuului 4 jäsentä. Hallitus on kokoontunut vuoden aikana 19 kertaa.

Hallituksen varsinaiset jäsenet olivat:

Pekka Lemettinen, toimitusjohtaja
hallituksen puheenjohtaja

Arvi Helenius, lakiasiaintohtaja
hallituksen jäsen

Hanna Linna, toimitusjohtaja
hallituksen jäsen

Mikael Zilliacus, lakiasiaintohtaja
hallituksen jäsen

Bonum Pankki Oyj:n toimitusjohtajana toimi **Pia Ali-Tolppa**. Toimitusjohtajan sijaisena toimi **Lassi Vepsäläinen** 25.3.2019 saakka ja **Timo Hulkko** 26.3.2019 alkaen.

Vuoden lopulla 31.12.2019 pankin palveluksessa oli 32 henkilöä, joista 30 kokoaikaisessa vakituudessa työsuhhteessa ja 2 määräaikaisessa työsuhhteessa. Työntekijöiden ammatillista osaamista ylläpidetään ja kehitetään pankin tarpeiden, muuttuvan toimintaympäristön sekä henkilöiden yksilöllisten osaamisvaatimusten ja niissä tapahtuvien muutosten mukaisesti.

TILINTARKASTUS

Yhtiön varsinaisena tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT **Tiia Kataja**.

Pankin hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Bonum Pankki Oyj:n toimintoja ohjaa osakkeenomistaja, joka käyttää päätösvaltaansa yhtiökokouksessa osakeyhtiölain ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti. Yhtiökokous päättää pankin voitonjaosta ja valitsee hallituksen jäsenet.

Pankkia edustaa ja sen toimintaa johtaa hallitus. Operatiiviset päätökset pankin liiketoiminnasta ja strategisista asioista tekee pankin hallitus. Hallituksen työskentely perustuu pankin yhtiöjärjestykseen, yhtiökokouksen päätöksiin ja lainsäädäntöön. Pankin toimitusjohtaja vastaa pankin operatiivisesta toiminnasta hallitukselta saamiensa ohjeiden mukaisesti.

Hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan riippumattomuuden selvittäminen tapahtuu Finanssivalvonnan antamien määräysten ja pankin sisäisten ohjeiden mukaisesti. Tehtävään valittaessa hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan on annettava selvitys yhteisöistä, joissa he toimivat. Lisäksi hallituksen jäsenen ja toimitusjohtajan on tehtävää vastaanottaessaan annettava Finanssivalvonnan määräyksen mukainen sopivuus- ja luotettavuusselvitys.

Bonum Pankki Oyj:n hallinto- ja ohjausjärjestelmä on julkaistu pankin verkkosivuilla osoitteessa <https://www.poppankki.fi/pop-pankki-ryhma/bonum-pankki-oyj/hallintojarjestelmat>.

Palkitsemisjärjestelmä

Palkitsemisjärjestelmän määrittelyssä käytetty päätöksentekoprosessi:

Bonum Pankki Oyj:n hallitus vastaa pankin palkitsemisasiosta. Pankilla ei ole palkitsemisjärjestelmän hallinnointia varten hallituksen nimeämää palkitsemisvaliokuntaa. Sitä ei ole katsottu tarpeelliseksi pankin suppean liiketoiminnan vuoksi. Pankin hallitus valvoo palkitsemisjärjestelmän noudattamista ja arvioi sen toimivuutta vuosittain.

Pankin compliance-toiminto todentaa kerran vuodessa, onko pankin hallituksen hyväksymää palkitsemisjärjestelmää noudatettu. Valvontatoiminnoissa työskentelevän henkilön palkkio ei ole riippuvainen sen liiketoiminnan tuloksesta, jota hän valvoo.

PALKITSEMISEN JA TULOKSEN VÄLINEN SUHDE

Palkitsemisjärjestelmän tulee olla pankin liiketoimintastrategian, tavoitteiden ja arvojen mukainen ja sen tulee vastata pankin pitkän aikavälin etua. Palkitsemisjärjestelmän on myös oltava sopusoinnussa pankin hyvän ja tehokkaan riskienhallinnan ja riskinkantokyvyn kanssa sekä edistää niitä.

SUORITUSTEN ARVIOINNISSA KÄYTETYT PERUSTEET JA RISKIPERUSTEISET PALKKIOIDEN MÄÄRÄN MUUTOKSET, LYKKÄÄMISKÄYTÄNTEET JA PALKKIOIDEN MAKSAMISPERUSTEET

Pankissa kenenkään palkkionsaajan muuttuva palkkio ei voi ylittää 50 tuhatta euroa yhden vuoden ansaintajaksoilta. Pankki voi päättää muuttuvien palkkioiden maksamatta jättämisestä joko kokonaan tai osittain siinä tapauksessa, että pankin vakavaraisuus on heikentynyt alle 13 prosentin.

Palkansaajalle maksettava eroraha tai muu korvaus voidaan maksaa, jos palvelussuhde päättyy ennenaikaisesti. Maksamisessa otetaan huomioon yllä mainitut periaatteet ja maksamisperusteet laaditaan siten, ettei korvaus johda epäonnistuneen suorituksen palkitsemiseen. Korvauksen maksamisesta päättää pankin hallitus.

PALKKIOIDEN KIINTEIDEN JA MUUTTUVIEN OSIEN SUHDE

Pankin palkitsemisjärjestelmässä muuttuvat palkkiot voivat olla enintään 20 prosenttia kiinteästä vuosipalkasta.

MUUTTUVIEN PALKKIOIDEN JA MUIDEN LUONTOISETUJEN MÄÄRITTÄMISESSÄ SOVELLETTAVAT KESKEISET PARAMETRIT JA PERUSTEET

Pankin muuttuviin palkkioihin sovelletaan seuraavia periaatteita:

1. Muuttuvien palkkioiden maksuperusteet päätetään ja tiedotetaan palkkionsaajille etukäteen. Ilman etukäteen asetettua ja tiedotettua maksuperustetta hallitus voi kuitenkin palkita työntekijää poikkeuksellisen hyvältä suorituksesta enintään yhden kuukauden palkkaa vastaavalla palkkiolla

2. Palkkion on perustettava kokonaisarviointiin palkkionsaajan ja asianomaisen toiminnon suorituksesta. Suoritusta arvioitaessa on huomioitava se, miten suoritus on toteutunut pitkällä aikavälillä

3. Maksettavien palkkioiden määrissä on otettava huomioon ainakin arviointihetkellä tiedossa olevat sekä tulevat riskit, pääomakustannukset ja tarpeellinen maksuvalmius

4. Oikeus muuttuvaan palkkioon voi syntyä palkkionsaajalle ja se voidaan maksaa hänelle vain, jos palkkionsaaja ei ole menetellyt luottolaitosta velvoittavien säännösten, ohjeiden tai luottolaitoksen määrittelemien toimintaperiaatteiden ja menettelytapojen vastaisesti taikka teollaan tai laiminlyönnillään myötävaikuttanut tällaiseen menettelyyn. Muuttuva palkkio on myös voitava jättää maksamatta tai periä takaisin, jos kyseinen menettely tulee luottolaitoksen tietoon vasta palkkion määräytymisen tai maksamisen jälkeen

5. Pankki voi sitoutua ehdottomaan (ei takaisin perimisen mahdollisuutta) palkkion maksamiseen ainoastaan erityyppisen painavista syistä ja edellyttäen, että luvattu palkkio kohdistuu ainoastaan palkkionsaajan palvelussuhteen ensimmäiseen vuoteen.

YHTEENLASKETUT PALKITSEMISTA KOSKEVAT TIEDOT TOIMIVAN JOHDON JA NIIDEN HENKILÖSTÖN JÄSENTEN OSALTA, JOIDEN TOIMINNALLA ON MERKITTÄVÄ VAIKUTUS LAITOKSEN RISKIPROFIILIIN

Pankissa pidetään luetteloa seuraavista henkilöistä ja heille maksetuista palkkioista:

6. Toimitusjohtaja ja johtoryhmän jäsenet,
7. Muu henkilö, jonka toiminnalla on olennainen vaikutus keskusyhteisön tai yhteenliittymän riskiasemaan,
8. Henkilöt, jotka työskentelevät riskien valvontatoiminnossa riskienhallintatehtävissä, compliance-toiminnossa tai sisäisen tarkastuksen toiminnossa,
9. Muu henkilö, jonka palkkioiden kokonaismäärä ei merkittävästi poikkea 1 ja 2 kohdissa tarkoitetulle henkilölle määräytyvän palkkion kokonaismäärästä.

TOTEUTUNEET PALKKIOT

Pankissa ei ole tilikauden aikana maksettu muuttuvia palkkioita tai aloitusrahoja.

Pankissa ei tilikauden aikana ole maksettu yli miljoonan euron palkkioita.

Keskeisimmät ulkoistetut toiminnot

Bonum Pankki Oyj:n pankkijärjestelmä on ulkoistettu Oy Samlink Ab:iin. Pankin kirjanpito on ulkoistettu Paikallispankkien PP-Laskenta Oy:n, jonka POP Pankki -ryhmä omistaa muiden kyseisen yhtiön asiakaspankkien kanssa. Bonum Pankki Oyj:n maksusanomien välitys on hoidettu Tieto Oyj:n ylläpitämän SWIFT Service Bureauun kautta pois lukien POP Pankki -ryhmän sisäiset maksut. Lisäksi pankki hyödyntää Google Inc.in tytäryhtiön tarjoamaa alustapalvelua asiakastietojen hallinnassa.

Korttiliiketoimintaan kuuluvia palveluja on ulkoistettu Oy Samlink Ab:lle, Nets Oy:lle, Intrum Justitia Oy:lle ja Evry Card Services Oy:lle.

Talletussuoja

Bonum Pankki Oyj kuuluu talletussuojarahastoon, joka turvaa tallettajan saamiset pankilta 100 tuhanteen euroon saakka. Talletuspankkien yhteenliittymän jäsenenä olevia talletuspankkeja pidetään talletussuojan kannalta yhtenä talletuspankkina. Tämän johdosta saman tallettajan talletussuoja kaikista POP Pankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitoksissa (POP Pankit ja Bonum Pankki Oyj) olevista talletuksista on yhteensä 100 tuhatta euroa. Bonum Pankki Oyj:n toiminta keskittyy yhteenliittymän jäsenosuuspankeille tarjottaviin keskusluottolaitospalveluihin, joten talletussuojarahaston merkitys on vähäinen.

Yhteiskuntavastuu

POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksessä on kerrottu POP Pankki -ryhmän yhteiskuntavastuusta. Bonum Pankki Oyj:n yhteiskuntavastuulla tarkoitetaan pankin vastuuta yritystoimintansa vaikutuksista ympäröivään yhteiskuntaan ja yrityksen sidosryhmiin. Toimimalla POP Pankkien keskusluottolaitoksena Bonum Pankki Oyj tukee omalta osaltaan paikallisten POP Pankkien yhteiskuntavastuuta.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Bonum Pankki Oyj:n hallituksella ei ole tiedossa sellaisia tilikauden päättymisen jälkeisiä tapahtumia, joilla olisi olennaista vaikutusta POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksessä esitetyn informaation kannalta.

Vuoden 2020 näkymät

Bonum Pankki Oyj:n keskeisimmät tehtävät POP Pankkien yhteenliittymässä ovat toimiminen yhteenliittymän keskusluottolaitoksena ja korttien liikkeeseenlaskijana sekä yhteenliittymän maksuliikenteestä huolehtiminen. Vuoden 2020 aikana tullaan hyödyntämään monipuolisesti käytettävissä olevia rahoituslähteitä. Tavoitteena on ryhmän varainhankinnan keskihinnan pitäminen mahdollisimman alhaisella tasolla samalla, kun pitkäaikaisen rahoituksen määrää pyritään vähentämään kasvattamaan.

Pankki keskittyy voimakkaasti digitaalisten palveluiden kehittämiseen. Vuoden 2018 lopussa käyttöön otettujen vakuudettoman kulutusluoton ja vuonna 2019 käyttöön otettujen tuotteiden liiketoiminnan kehittämisen ovat pankin toiminnan painopistealueita vuonna 2020. Pankki etsii myös aktiivisesti uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Bonum Pankki Oyj valmistelee lisäksi uusia, yhteenliittymän pankkien liiketoimintaa tukevia palveluita ja tuotteita vuoden 2020 aikana. Yhteenliittymän palve-

luiden keskittäminen edistää kustannusrakenteen hallintaa ja mahdollistaa joidenkin työvaiheiden automatisoinnin robotiikan avulla. Korttiliiketoiminnassa keskitytään strategiassa konttorikanavan lisäksi POP Mobiiliin myynnin ja asiakaspalvelun kanavana, ja tämä painotus näkyy myös vuoden 2020 kehityksessä. Bonum Pankki Oyj:n liikkeelle laskemien maksukorttien käytön ja myynnin tehostamista jatketaan yhdessä POP Pankkien kanssa korttiprosessointia virtaviivaistamalla. Lisäksi Bonum Pankki Oyj:ssä valmistellaan asiakaspalvelukeskuksen perustamista POP Pankki -ryhmän olemassa olevien ja uusien asiakkaiden palvelemiseksi.

POP Pankki -ryhmä uudistaa parhaillaan peruspankkijärjestelmänsä, mikä mahdollistaa digitaalisten palvelujen tehokkaan kehittämisen tulevaisuudessa. Investointi on yksi kaikkien aikojen suurimmista POP Pankki -ryhmässä. Projekti käynnistyi keväällä 2019 ja jatkuu arviolta vuoteen 2022 asti. Hanke työllistää merkittävästi myös Bonum Pankki Oyj:n työntekijöitä.

Vuoden 2020 tuloksen arvioidaan muodostuvan positiiviseksi.

Hallituksen esitys voitonjaosta

Bonum Pankki Oyj:n jakokelpoiset varat olivat 16 870 721,19 euroa. Bonum Pankki Oyj:n hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikauden voitto 242 190,57 euroa kirjataan kertyneisiin voittovaroihin eikä osinkoa jaeta.

BONUM PANKKI OYJ:N TILINPÄÄTÖS 31.12.2019

TULOSLASKELMA

(1 000 €)	Liite	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018	Muutos-%
Korkotuotot	Liite 3	5 905	4 016	47,0
Korkokulut	Liite 3	-1 709	-1 706	0,2
Korkokate		4 196	2 310	81,7
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	Liite 4	7 064	6 235	13,3
Sijoitusten nettotuotot	Liite 5	491	466	5,5
Liiketoiminnan muut tuotot	Liite 6	1 034	661	56,4
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		12 786	9 672	32,2
Henkilöstökulut	Liite 7	-2 437	-1 862	30,9
Liiketoiminnan muut kulut	Liite 8	-7 532	-6 712	12,2
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	Liite 9	-842	-607	38,7
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-10 811	-9 180	17,8
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	Liite 14	-1 669	-245	580,0
Tulos ennen veroja		306	246	24,1
Tuloverot	Liite 10	-64	-54	18,0
Tilikauden tulos		242	192	25,9

LAAJA TULOSLASKELMA

(1 000 €)	Liite	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018	Muutos-%
Tilikauden tulos		242	192	25,9
Muut laajan tuloksen erät				
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Käyvän arvon rahaston muutos				
Oman pääoman ehtoiset instrumentit	Liite 25	349	105	...
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Käyvän arvon rahaston muutos				
Vieraan pääoman ehtoiset instrumentit	Liite 25	129	-222	...
Tilikauden laaja tulos		720	75	862,6

TASE

(1 000 €)	Liite	31.12.2019	31.12.2018
Varat			
Käteiset varat	Liite 15	155 350	68 137
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	Liite 16	253 317	235 339
Lainat ja saamiset asiakkailta	Liite 16	76 434	41 444
Sijoitusomaisuus	Liite 17	94 163	255 960
Aineettomat hyödykkeet	Liite 18	5 266	2 629
Aineelliset hyödykkeet	Liite 19	271	26
Muut varat	Liite 20	3 688	2 233
Verosaamiset	Liite 21	141	248
Varat yhteensä		588 631	606 015
Velat			
Velat luottolaitoksille	Liite 22	415 939	414 973
Velat asiakkaille	Liite 22	17 338	9 983
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	Liite 23	114 829	142 399
Muut velat	Liite 24	7 721	6 604
Verovelat	Liite 21	371	344
Velat yhteensä		556 198	574 302
Oma pääoma			
Osakepääoma	Liite 25	10 000	10 000
Rahastot	Liite 25	20 976	20 498
Kertyneet voittovarot	Liite 25	1 457	1 215
Oma pääoma yhteensä		32 433	31 713
Velat ja oma pääoma yhteensä		588 631	606 015

LASKELMA OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

(1 000 €)	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2019	10 000	498	20 000	1 215	31 713
Tilikauden laaja tulos					
Tilikauden tulos	-	-	-	242	242
Muut laajan tuloksen erät	-	477	-	-	477
Laaja tulos yhteensä	-	477	-	242	720
Oma pääoma 31.12.2019	10 000	976	20 000	1 457	32 433

(1 000 €)	Osake- pääoma	Käyvän arvon rahasto	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018	10 000	556	20 000	1 414	31 970
IFRS 9 siirtymä	-	60	-	-429	-369
Oma pääoma 1.1.2018	10 000	616	20 000	985	31 601
Tilikauden laaja tulos					
Tilikauden tulos	-	-	-	192	192
Muut laajan tuloksen erät	-	-118	-	-	-118
Laaja tulos yhteensä	-	-118	-	192	75
Muut muutokset	-	-	-	38	38
Oma pääoma 31.12.2018	10 000	498	20 000	1 215	31 713

RAHAVIRTALASKELMA

(1 000 €)	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirta		
Tilikauden tulos	242	192
Oikaisut tilikauden tulokseen	2 704	592
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	106 151	-16 546
Saamiset luottolaitoksilta	-18 066	-59 439
Saamiset asiakkailta	-36 759	-6 086
Sijoitusomaisuus	162 431	49 501
Muut varat	-1 456	-522
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	9 201	17 178
Velat luottolaitoksille	966	9 285
Velat asiakkaille	7 355	5 182
Varaukset ja muut velat	880	2 711
Maksetut tuloverot	-49	-48
Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	118 249	1 368
Investointien rahavirta		
Muiden sijoitusten lisäykset	-	-65
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-3 376	-1 391
Investointien rahavirta yhteensä	-3 376	-1 456
Rahoituksen rahavirta		
Vuokrasopimusvelka, vähennykset	-115	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	139 750	72 463
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-167 449	-39 463
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-27 814	33 000
Rahavarojen muutos		
Rahavarat tilikauden alussa	72 209	39 297
Rahavarat tilikauden lopussa	159 268	72 209
Rahavarojen nettomuutos	87 058	32 912
Saadut korot	5 332	3 992
Maksetut korot	1 606	1 697
Saadut osingot	20	11
Tilikauden tulokseen tehdyt oikaisut	2 704	906
Erät, joihin ei liity maksutapahtumaa ja muut oikaisut		
Tuloslaskelman verot	64	-
Odotettavissa olevat luottotappiot ja arvonalentumistappiot	1 669	245
Poistot	842	607
Muut	130	54
Rahavarat		
Käteiset varat	155 350	68 137
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	3 917	4 072
Yhteensä	159 268	72 209

Bonum Pankin yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat 31.12.2018 on siirretty vertailutiedoissa Liiketoiminnan rahavirrasta Rahoituksen rahavirtaan.

LIITTEET

LIITE 1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET

YLEISTÄ

Bonum Pankki Oyj ja POP Pankki -ryhmä

Bonum Pankki Oyj (jäljempänä Bonum Pankki) on POP Pankkiliitto osk:n kokonaan omistama tytäryritys ja POP Pankkien yhteenliittymän jäsenluottolaitos, joka toimii POP Pankkiliitto osk:n jäsenosuuspankkien (POP Pankkien) keskusluottolaitoksena. Bonum Pankki hoitaa POP Pankkien maksuliiketelejä ja välittää POP Pankkien ja muiden pankkien asiakkaiden väliset maksutapahtumat, hoitaa POP Pankkien vähimmäisvarantotalletukset Suomen Pankkiin, ottaa vastaan POP Pankkien talletuksia ja myöntää POP Pankeille maksuvalmiuden hoitoon tarvittavia luottoja. Lisäksi Bonum Pankki hoitaa POP Pankkien yhteenliittymän maksuvalmiuden hallintaa ja toimii rahoituksen tukumarkkinoilla laskemalla liikkeeseen sijoitustodistuksia ja senior-ehtoisia vakuudettomia joukkovelkakirjalainoja. Bonum Pankin tehtäviin kuuluu myös POP Pankkien asiakkaiden Visa-kortteihin liittyvien toimintojen hoitaminen. Bonum Pankin kotipaikka on Espoo. Jäljennös Bonum Pankin tilinpäätöksestä on saatavissa Bonum Pankin toimitiloista osoitteesta Hevosenkentä 3, 02600 Espoo tai sähköisesti osoitteessa www.bonumpankki.fi.

Bonum Pankki kuuluu POP Pankki -ryhmään. POP Pankki -ryhmä muodostuu POP Pankkien yhteenliittymästä ja sen määräysvallassa olevista yhtiöistä. Ryhmä harjoittaa pankki- ja vakuutus toimintaa. POP Pankkien yhteenliittymän keskusyhteisönä toimii POP Pankkiliitto osk ja sen jäsenpankkeja ovat Bonum Pankin lisäksi 26 osuuspankkia. POP Pankkien yhteenliittymä on talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa määritelty taloudellinen kokonaisuus, jonka jäsenillä on vastuu toistensa veloista ja sitoumuksista.

POP Pankkien keskusyhteisö on laatinut talletuspankkien yhteenliittymää koskevan lain mukaisesti POP Pankki -ryhmän yhdistellyn tilinpäätöksen. Jäljennöksen POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksestä saa sähköisesti osoitteesta www.poppankki.fi tai keskusyhteisön toimitiloista osoitteesta Hevosenkentä 3, 02600 Espoo. POP Pankki -ryhmä esittää EU:n vakavaraisuusasetuksen 575/2013 mukaiset Pilari 3 -vakavaraisuustiedot erikseen julkaistavassa raportissa.

Tilinpäätöksen laatimisperusta

Bonum Pankin tilinpäätös on laadittu EU:ssa hyväksytyjä kansainvälisiä IFRS-standardeja (International Financial Reporting Standards) sekä standardeja koskevia tulkintoja (IFRIC) noudattaen. Tilinpäätöksen liitetietojen laadinnassa on huomioitu myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön sekä viranomaismääräysten vaatimukset.

Liitetietojen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa taulukossa tai laskelmassa esitetystä summasta. Muut kuin euromääräiset varat ja velat on muutettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin. Arvostuksen yhteydessä syntyneet kurssierot on kirjattu tuloslaskelmaan sijoitustoiminnan nettotuottoihin.

Bonum Pankilla ei ole tytä- tai osakkuusyhtiöksiä.

Tilinpäätöksen esittämisen muutokset

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat esitetään rahavirtalaskelmalla rahoituksen rahavirrassa, kun ne aiemmin sisältyivät liiketoiminnan rahavirtaan.

RAHOITUSINSTRUMENTIT

Luokittelu ja kirjaaminen taseessa

Rahoitusvarat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin mukaisesti rahoitusvarojen hallinnointiin sovellettavien liiketoimintamallien ja vieraan pääoman ehtoisten instrumenttien rahavirtaominaisuuksien perusteella seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat rahoitusvarat
- Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat
- Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Rahoitusvelat luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardin mukaisesti seuraaviin arvostusluokkiin:

- Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat
- Käypään arvon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä kaikki rahoitusvarat ja -velat kirjataan käypään arvoon. Rahoitusinstrumenttien transaktiokulut sisällytetään hankintameno.

Rahoitusinstrumenttien ostot ja myynnit on kirjattu kaupantekopäivänä. Myönnettyt lainat kirjataan taseeseen sinä päivänä, jolloin asiakas nostaa lainan. Liikkeeseen lasketut instrumentit kirjataan taseeseen sinä päivänä, jona asiakas tekee merkinnän.

Rahoitusvarat ja -velat netotetaan taseessa, jos Bonum Pankilla on tarkasteluhetkellä laillisesti toimeenpantavissa oleva kuittausoikeus tavanomaisessa liiketoiminnassa sekä laiminlyönti-, maksukyvyttömyys- ja konkurssitapauksissa ja sillä on aikomus ja kyky toteuttaa suoritukset nettomääräisesti. Bonum Pankki ei ole netottanut taseen rahoitusvaroja ja -velkoja.

Rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun sopimusperusteinen oikeus rahoitusvaroihin kuuluvan erän rahavirtoihin lakkaa tai kun oikeudet on siirretty toiselle osapuolelle niin, että omistukseen liittyvät riskit ja edut on siirretty olennaisilta osin. Taseesta kirjataan pois myös sellainen rahoitusvaroihin kuuluva sopimus, johon perustuvat oikeudet rahavirtoihin siirretään toiselle osapuolelle tai johon liittyy velvollisuus maksaa kyseiset rahavirrat yhdelle tai useammalle vastaanottajalle. Mikäli rahoitusvarasta saadaan vastike, mutta omistamiseen liittyvät riskit ja edut säilyvät olennaisilta osin, kirjataan omaisuuserä edelleen taseeseen ja saatua vastiketta vastaava rahoitusvelka.

Arvonalentuneet rahoitusvarat kirjataan pois taseesta, kun arvioidaan, että sopimuksesta ei kerry enää suorituksia ja lopullinen tappio pystytään laskemaan. Taseesta pois kirjaamisen yhteydessä aiemmin kirjattu odotettavissa oleva luottotappio peruutetaan ja kirjataan lopullinen luottotappio. Myöhemmin taseesta pois kirjatuista saamisista saatavat suoritukset kirjataan tuloslaskelmaan rahoitusvarojen arvonalentumistappioiden oikaisuksi.

Rahoitusvelat kirjataan pois taseesta, kun niiden velvoitteet on täytetty ja niiden voimassaolo on lakannut. Rahoitusvelan

vaihtoa toiseen, huomattavasti alkuperäisestä poikkeavaan rahoitusvelkaan tai rahoitusvelan ehtojen huomattavaa muutosta käsitellään uuden rahoitusvelan kirjaamisena ja alkuperäisen erän kuoletuksena.

Rahoitusvarojen hallinnoinnin liiketoimintamallit ja arvostaminen

Yhteisön liiketoimintamallilla tarkoitetaan IFRS 9 -standardin mukaan sitä, kuinka yhteisö hallinnoi rahoitusvarojensa rahavirtojen kerryttämiseksi. Toisin sanoen yhteisön liiketoimintamalli ratkaisee, syntyvätkö rahavirrat sopimukseen perustuvien rahavirtojen keräämisestä, rahoitusvarojen myynnistä vai molemmista. Liiketoimintamalli määritetään tasolla, joka kuvastaa sitä, miten rahoitusvarojen ryhmiä hallinnoidaan yhdessä tietyn liiketoiminnallisen tavoitteen saavuttamiseksi.

Bonum Pankissa rahoitusvaroja hallinnoidaan kolmen liiketoimintamallin mukaisesti:

1. Pidettävät rahoitusvarat (tavoite rahavirtojen kerääminen)
2. Pidettävien ja myytävien rahoitusvarojen yhdistelmä (tavoite rahavirtojen kerääminen ja myynti)
3. Muu pitkäaikainen sijoitustoiminta

Pidettävät rahoitusvarat -liiketoimintamalli sisältää antolainausaamiset sekä eräpäivään asti pidettävät vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka läpäisevät rahavirtaominaisuuksien (SPPI: Solely Payments of Principal and Interest) testin. Rahavirtaominaisuuksien testissä tutkitaan, määrääkö sopimusehdoissa tiettyinä ajankohtina toteutuvista rahavirroista, jotka ovat yksinomaan pääoman ja jäljellä olevan pääomamäärän koron maksuja.

Yhdistelmä -liiketoimintamalli sisältää rahavirtaominaisuuksien testin läpäisevät vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka on tarkoitus pitää eräpäivään asti tai lähelle eräpäivää tai myydä esimerkiksi sijoitusstrategian tavoitteiden täyttämiseksi.

Muu pitkäaikainen sijoitustoiminta -liiketoimintamalli pitää sisällään osakkeet sekä muut sellaiset instrumentit, jotka eivät läpäise rahavirtaominaisuuksien testiä.

Bonum Pankki ei käy aktiivisesti kauppaa rahoitusvaroilla. Bonum Pankin sijoitustoiminnan tavoite on rahoitusylijäämien sijoittaminen pitkän aikavälin tavoitteella sekä likviditeettisalkun ylläpitäminen maksuvalmiustarpeita varten.

Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvarat

Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvarat sisältä lainat ja saamiset sekä sijoituspolitiikan mukaisesti ne vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset, jotka on tarkoitus pitää niiden eräpäivään asti ja joiden ehdoissa on sovittu säännöllisestä koronmaksusta ja pääoman palauttamisesta joko osissa tai kerralla (läpäisevät rahavirtaominaisuuksien testin). Arvostusluokkaan voidaan luokitella myös sellaiset maksuvalmiuden ylläpitämiseksi hallussa pidettävät likvidit varat, joiden likviditeettiä ei tarvitse osoittaa säännöllisillä myynneillä.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat sisältää sijoituspolitiikan mukaisesti ne vieraan pääoman ehtoiset rahoitusinstrumentit, jotka on tarkoitus joko pitää rahavirtojen keräämiseksi tai myydä tarvittaessa liiketoimintamallin tavoitteen saavuttamiseksi (yhdistelmä -liiketoimintamalli). Luokittelu edellyttää, että instrumentin ehdoissa on sovittu säännöllisestä koronmaksusta ja pääoman palauttamisesta joko osissa tai kerralla (läpäisevät rahavirtaominaisuuksien testin).

Arvostusluokkaan luokitellaan muun muassa ne sijoitukset, joita myydään tarvittaessa esimerkiksi likviditeettitarpeen muuttuessa sekä sellaiset likvidit varat, joiden likviditeetti on osoitettava säännöllisillä myynneillä.

Muutokset rahoitusinstrumentin käyvässä arvossa kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Rahoitusinstrumenttiin kohdistuvien odotettavissa olevien luottotappioiden lisäykset ja vähennykset kirjataan tuloslaskelmaan ja muihin laajan tuloksen eriin. Myös valuuttakurssivoitot ja -tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Luovutuksen yhteydessä arvomuutos sekä valuuttakurssivoitot ja -tappiot kirjataan muista laajan tuloksen eristä tuloslaskelmaan sijoitustoiminnan tuottoihin ja odotettavissa oleva luottotappio rahoitusvarojen arvonalentumistappioihin.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Rahoitusvara arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, ellei sitä arvosteta jaksotettuun hankintamenuon tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sisältää osakkeet ja rahasto-osuudet sekä velkainstru-

mentit, jotka eivät täytä rahavirtaominaisuuksien testiä. Poikkeuksen muodostavat osakkeet, jotka arvostetaan käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta.

Bonum Pankilla ei ole kaupankäyntitarkoituksessa pidettäviä rahoitusvaroja eikä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat oman pääoman ehtoiset instrumentit

Bonum Pankki on soveltanut IFRS 9 -standardin mahdollistamaa poikkeusta arvostaa oman pääoman ehtoisia instrumentteja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Poikkeusta on sovellettu Bonum Pankin strategiaan oman pääoman ehtoihin omistuksiin, joiden omistus on perusteltua liiketoiminnan kannalta.

Muutokset rahoitusinstrumenttien käyvässä arvossa kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kyseisten rahoitusinstrumenttien myöhemmin tapahtuvan luovutuksen yhteydessä mahdollisesti realisoituva myyntivoitto tai -tappio merkitään suoraan omaan pääomaan. Poikkeuksen soveltamista koskeva valinta voidaan tehdä ainoastaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ja se on peruuttamaton.

Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat

Bonum Pankin rahoitusvelat luokitellaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmää käyttäen. Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat rahoitusvelat sisältää talletukset ja liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä muut rahoitusvelat.

Käypään arvon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat

Käypään arvon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat voi sisältää johdannaisvelkoja. Bonum Pankilla ei ole tilinpäätöshetkellä tällaisia eriä. Bonum Pankki ei ole soveltanut IFRS 9 -standardin mahdollisuutta nimenomaisesti luokitella rahoitusvelka käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi.

Käyvän arvon määrittäminen

Käypä arvo on se hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavannukaisessa liiketoimessa.

Rahoitusinstrumentin käypä arvo määritetään joko toimivilta markkinoilta saatavien hintanoteerauksien avulla tai silloin, kun toimivia markkinoita ei ole, vakiintuneita arvostusmenetelmiä käyttämällä. Markkinoiden katsotaan olevat toimivat, jos hintanoteerauksia on helposti ja säännönmukaisesti saatavissa ja ne kuvastavat todellisia, säännönmukaisesti toistuvia ja toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatransaktioita. Rahoitusvarojen noteerattuna markkinahintana käytetään senhetkistä ostokurssia.

Jos markkinoilla on vakiintunut arvostuskäytäntö rahoitusinstrumentille, jolle ei saada suoraan markkinahintaa, käypä arvo perustuu markkinoilla yleisesti käytettyyn markkinahinnan laskentamalliin ja mallin käyttämien syöttötietojen markkinanoteerauksiin.

Jos arvostuskäytäntö ei ole markkinoilla vakiintunut, käytetään markkina-arvon määrittämisessä asianomaiselle tuotteelle laadittua omaa arvostusmallia. Arvostusmallit pohjautuvat yleisesti käytettyihin laskentamenetelmiin ja kattavat kaikki ne osatekijät, jotka markkinaosapuolet ottaisivat huomioon hintaa asettaessaan. Arvostushintoina käytetään markkinatransaktioiden hintoja, diskontattuja rahavirtoja sekä toisen olennaisilta osin samanlaisen instrumentin tilinpäätöshetken käypää arvoa. Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon arvio luottoriskistä, käytettävistä diskonttauskoroista, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuudesta ja muista sellaisista tekijöistä, jotka vaikuttavat rahoitusinstrumentin luotettavaan käyvän arvon määrittämiseen.

Rahoitusinstrumenttien käyvät arvot jaetaan kolmeen hierarkiatasoon sen mukaan, miten käypä arvo on määritetty:

- täysin samanlaisille varoille tai veloille toimivilla markkinoilla noteeratut käyvät arvot (taso 1)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen syöttötietoina muita kuin tason 1 noteerattuja hintoja, jotka ovat todennettavissa varoille tai veloille joko suoraan (esim. hintoina) tai välillisesti (esim. johdettuina hinnoista) (taso 2)
- käyvät arvot, jotka on määritetty käyttäen varoille tai veloille syöttötietoja, jotka eivät olennaisilta osin perustu todennettavissa oleviin markkinahintoihin (taso 3).

Se käypien arvojen hierarkian taso, jolle tietty käypään arvoon arvostettava erä kokonaisuudessaan luokitellaan, määritetään koko kyseisen käypään arvoon arvostetun erän kannalta merkittävän alimmalla tasolla olevan syöttötiedon perusteella. Syöttötiedon merkittävyys arvioidaan kyseisen käypään arvoon arvostettavan erän suhteen kokonaisuudessaan.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

Tappiota koskeva vähennyserä kirjataan perustuen odotettavissa oleviin luottotappioihin kaikista vieraan pääoman ehtoista rahoitusvaroista, jotka arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun tai käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta sekä taseen ulkopuolisista luottositoumuksista. Rahoitusinstrumentin odotettavissa oleva luottotappio määritetään sopimukseen perustuvien rahavirtojen, jotka yhteisö on sopimuksen mukaisesti oikeutettu saamaan, ja niiden rahavirtojen, jotka yhteisö odottaa saavansa, välisenä erotuksena diskontattuna alkuperäisellä efektiivisellä korolla raportointihetkeen.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämiseksi rahoitusinstrumentit luokitellaan vaiheisiin 1-3. Vaiheeseen 1 luokitellaan rahoitusinstrumentit, joiden luottoriski ei ole lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Odotettavissa olevat luottotappiot määritetään tällaisille rahoitusinstrumenteille perustuen 12 kuukaudelta odotettavissa oleviin luottotappioihin. Vaiheeseen 2 luokitellaan rahoitusinstrumentit, joiden luottoriski on laadullisten tai määrällisten kriteerien perusteella lisääntynyt merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen ja vaiheeseen 3 rahoitusinstrumentit, joiden vastapuoli on todettu maksukyvyttömäksi. Odotettavissa olevat luottotappiot määritetään vaiheeseen 2 ja 3 luokitelluille rahoitusinstrumenteille perustuen koko voimassaoloajalta odotettavissa oleviin luottotappioihin.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta Bonum Pankissa perustuu kolmeen pääsegmenttiin:

- Henkilöasiakkaat
- Yritysiasiakkaat
- Sijoitussalkku

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta perustuu jokaisessa segmentissä sopimuskohtaisesti maksukyvyttömyyden todennäköisyyteen (PD, probability of default), tappio-osuuteen (LGD, loss given default)

sekä vastuun määrään maksukyvyttömyyshetkellä (EAD, exposure at default). Maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä (PD) mitataan historiallisella datalla estimoidulla luottoluokitusmallilla. Luottoluokitusmallit on määritelty yllä kuvatuille neljälle pääsegmentille, joista maa- ja metsätalousasiakkaiden luottoluokitusmalli on asiantuntijan laatima ja johdon arviolla asetettuihin PD-arvoihin perustuva. Tappio-osuudella (LGD) tarkoitetaan odotettua luottotappion osuutta jäljellä olevasta pääomasta, jos vastapuoli luokitellaan maksukyvyttömäksi, ja tappio-osuuksien laskentaparametrit on POP Pankki -ryhmässä määritelty asiantuntija-arvioiden perusteella. Vastuun määrää maksukyvyttömyyshetkellä (EAD) lasketaan jokaiselle lainalle ja taseen ulkopuoliselle erälle erikseen sopimusehtojen mukaisesti lyhennyksiin perustuen, pois lukien eräpäivättömät sopimukset, joiden elinkaari on määritelty asiantuntija-arvion perusteella. Taseen ulkopuolisten erien EAD-laskennassa sovelletaan vakavaraisuuslaskennan luottoriskin standardimallin mukaisia CCF-kertoimia, pois lukien korttiluotot, joille on määritelty CCF-arvo asiantuntija-arvion perusteella.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrittämisessä siirrytään 12 kuukaudelta odotettavissa olevien luottotappioiden kirjaamisesta koko sopimuksen voimassaoloajalta odotettavissa olevan luottotappion kirjaamiseen luottoriskin lisääntyessä merkittävästi alkuperäisen kirjaamisen jälkeen. Tällöin sopimus siirretään vaiheesta 1 vaiheeseen 2. Luottoriskin katsotaan lisääntyneen merkittävästi, kun sopimukselle on tehty alle 12 kuukautta sitten lainanhoitojousto, se on ollut eräntyneenä yli 30 päivää, tai asiakkaan tilanteessa on havaittu jokin muu laadullinen riskiä kasvattava tekijä. Luottoriski on lisääntynyt merkittävästi myös silloin, jos sopimuksen vastapuolen luottoluokitus on heikentynyt merkittävästi. Merkittävän heikentymisen asiantuntija-arviolla määritelty kynnyksiarvo perustuu PD-luvun muutokseen raportointihetken ja sopimuksen avaamishetken välillä.

Vastuut luokitellaan IFRS 9-standardin mukaiseen vaiheeseen 3 niiden täyttäessä sopimustasoisien tai asiakastasoisien maksukyvyttömyyden kriteerin. Sopimusten katsotaan olevan maksukyvyttömiä, jos jokin seuraavista kriteereistä toteutuu:

- Luotolla on yli 90 päivää eräntyneitä maksuja, joiden määrä on vähintään 100 euroa
- Pankki on aloittanut perintätoimet sopimuksen osalta

- Asiakas on luokiteltu maksukyvyttömäksi: yli 20 % asiakkaan luotoista täyttää yllä olevat vaiheen 3 sopimustasoiset kriteerit tai yritysasiakas on asetettu konkurssi- tai saneerausmenettelyyn

Bonum Pankilla ei ole sellaisia sopimuksia, jotka on luokiteltu alun perin arvoltaan alentuneina myönneiksi.

Mikäli asiakas ei ole täyttänyt maksukyvyttömyyden kriteerejä vähintään 3 kuukauteen, asiakkaan vastuut palautuvat joko vaiheeseen 2 tai 1 riippuen siitä, täyttykö vastuut jonkin luottoriskin merkittävän lisääntymisen kriteerin palautumishetkellä. Sopimus palautuu ilman erillistä koeaikaa vaiheesta 2 vaiheeseen 1, jos sopimus ei enää täytä luottoriskin merkittävän kasvamisen kriteerejä.

Odotettavissa olevien luottotappioiden määrää arvioitaessa hyödynnetään kohtuudella saatavilla olevaa tulevaisuuden informaatiota. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaa varten POP Pankki -ryhmässä on kehitetty kolmeen makrotalousskenaarioon ja niihin liittyviin toteutumistodennäköisyyksiin perustuva malli, jolla laskennassa käytettäviä parametreja korjataan odotettavissa olevia luottotappioita määrittäessä. Makrotalousskenaariot perustuvat Suomen bruttokansantuotteen asiantuntija-arviona laadittuun ennustettuun kasvuprosenttiin kolmen tulevan vuoden aikana.

Bonum Pankki soveltaa käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin IFRS 9 -standardin sallimaa poikkeusta, jossa kaikki vähäisen luottoriskin omaavat instrumentit luokitellaan vaiheeseen 1 ja korkeamman luottoriskin omaavat instrumentit vaiheeseen 2. Vaiheeseen 1 voidaan luokitella vain investment grade -luokiteltuja instrumentteja.

Jaksotettuun hankintameroon ja käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavaan rahoitusvaraansa sekä taseen ulkopuolisiin eriin kohdistuva tappiota koskeva vähennyserä kirjataan tuloslaskelmaan. Tuloslaskelmaan merkittävä vähennyserä muodostuu rahoitusvaralle lasketusta odotettavissa olevasta luottotappiosta, josta on vähennetty aiemmin tulosvaikutteisesti kirjatut odotettavissa olevat luottotappiot. Tappiota koskeva vähennyserä peruutetaan, jos rahoitusvarasta kirjataan lopullinen luottotappio. Jaksotettuun hankintameroon kirjattaviin rahoitusvaroi-

hin kohdistuva tappiota koskeva vähennyserä merkitään rahoitusvarojen vähennykseksi. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattaviin rahoitusvaroihin kohdistuva vähennyserä merkitään laajan tuloksen eriin. Taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kohdistuva tappiota koskeva vähennyserä merkitään varaukseksi muihin varauksiin ja velkoihin.

AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Bonum Pankin taseeseen merkityt aineettomat hyödykkeet muodostuvat pääosin tietojärjestelmien hankintakustannuksista. Bonum Pankin strategisten yhteistyökumppanien suorittaman kehitystyön kustannukset aktivoidaan aineettomaksi hyödykkeeksi silloin, kun kehitystyöstä muodostuu yksilöitävissä oleva aineeton hyödyke, joka on Bonum Pankin määräysvallassa ja tuottaa Bonum Pankille taloudellista hyötyä. Merkittävimmät aineettomat hyödykkeet muodostuvat keskusluottolaitos- ja korttiliiketoiminnan tietojärjestelmistä. Bonum Pankki on aktivoitunut myös sisäisesti aikaansaatuja aineettomia hyödykkeitä.

Kaikilla Bonum Pankin aineettomilla hyödykkeillä on rajallinen taloudellinen vaikutusaika. Aineettomien hyödykkeiden hankintameno kirjataan poistoina kuluiksi tuloslaskelmaan seuraaviin arvioituihin taloudellisiin vaikutusaikoihin perustuen. Tietojärjestelmien arvioidut taloudelliset vaikutusajat ovat 3-5 vuotta ja muiden aineettomien hyödykkeiden 3-4 vuotta. Pankkitoiminnan perusjärjestelmien arvioitu taloudellinen vaikutusaika voi olla edellä esitettyä pidempi, kuitenkin enintään 10 vuotta.

Aineettomien hyödykkeiden hankintamenojen poistot aloitetaan siitä hetkestä, kun omaisuus on valmis käytettäväksi. Viitteitä aineettomien hyödykkeiden arvon alentumisesta tarkastellaan vuosittain ja tarvittaessa suoritetaan arvonalentumistestaus. Tutkimusmenot kirjataan niiden toteutumishetkellä kuluksi.

AINEELLISET HYÖDYKKEET

Bonum Pankin taseeseen merkityt aineelliset hyödykkeet muodostuvat koneista ja kalustosta, jotka merkitään taseessa poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettyyn hankintameno. Poistot perustuvat hyödykkeiden taloudelliseen käyttöaikaan. Koneiden ja kaluston taloudellinen käyttöaika on 3–10 vuotta.

Aineellisten hyödykkeiden poistot ja arvonalentumiset mer-

kitään tuloslaskelmassa poistoihin ja arvonalentumistappioihin aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä.

VUOKRASOPIMUKSET

Bonum Pankki on hankkinut käyttöönsä vuokrasopimuksiksi luokiteltavilla sopimuksilla toimistolaitteita sekä liiketoiminnan käytössä olevat tilat. Bonum Pankki arvioi sopimuksen syntymisajankohtana, onko sopimus vuokrasopimus tai sisältääkö se vuokrasopimuksen. Sopimus on vuokrasopimus, jos se antaa oikeuden yksilöidyn omaisuususerän käyttöä koskevaan määräysvaltaan määräajaksi vastiketta vastaan.

Bonum Pankki merkitsee vuokrasopimukset taseeseen IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin mukaisesti vuokrasopimusvelkana sekä siihen liittyvänä käyttöoikeusomaisuuseränä. Vuokrasopimusvelka esitetään muissa veloissa ja siihen liittyvä korkokulu kokokatteessa. Käyttöoikeusomaisuuserä esitetään aineellisissa hyödykkeissä ja siihen liittyvät poistot poistoissa ja arvonalentumisissa aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä. Bonum Pankki soveltaa standardin sisältämiä helpotuksia, joita sovellettaessa enintään 12 kuukautta kestäviä sekä arvoltaan vähäisiä hyödykkeitä koskevia sopimuksia ei kirjata taseeseen. Näiden vuokrasopimusten kulut kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin.

Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan alun perin hankintameno. Sopimuksen alkamisajankohdan jälkeen käyttöoikeusomaisuuserät arvostetaan kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla vähennettyyn hankintameno. Käyttöoikeusomaisuuserästä kirjataan poistot tasapois- toina.

Alun perin vuokrasopimusvelka arvostetaan niiden vuokramaksujen nykyarvoon, joita ei ole maksettu sopimuksen alkamisajankohtana. Vuokrasopimusvelan laskennassa käytetään lisäluoton korkoa. Lisäluoton korkona käytetään ryhmän sisäisesti myönnetyille luotoille määritettyä korkoa.

Vuokrakauden määrittämisessä on huomioitu vuokratun omaisuususerän taloudellinen käyttöaika. Johdon oletuksilla on merkitystä etenkin toistaiseksi voimassa olevien sopimusten vuokrakauden määrittelyssä. Toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille on määritetty johdon arvioon perustuva vuokrakausi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että sopimukset on tehty irtisanomisaikaa pidemmäksi ajaksi.

Vuokrasopimuksiin sovelletut laatimisperiaatteet vertailukaudella

Vertailukaudella vuokralle otetut sopimukset on luokiteltu IAS 17 -standardin mukaisesti muuksi vuokrasopimukseksi. Vuokratulot on vertailukaudella kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin tasaisesti vuokrakauden aikana. Uuteen IFRS 16 -standardiin siirtymisen vaikutus on esitetty kohdassa "Uudet IFRS-standardit ja tulkinnot".

TYÖSUHDE-ETUUKSET

Bonum Pankin IAS 19 Työsuhde-etuudet -standardin mukaiset työsuhde-etuudet ovat pääasiassa lyhytaikaisia työsuhde-etuuksia, kuten vuosilomapalkkoja ja tulospalkkioita, jotka odotetaan maksettavan asianomaisen työn suorittamisen yhteydessä tai seuraavan 12 kuukauden aikana.

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet koostuvat eläkkeistä ja muista työsuhteen päättymisen jälkeen maksettavista etuuksista. Lakisääteinen eläketurva on järjestetty ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Bonum Pankin eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia järjestelyjä. Maksupohjaisten järjestelyjen kulut kirjataan henkilöstökuluihin sille tilikaudelle, jota vakuutusyhtiön veloitus koskee. Bonum Pankilla ei ole etuusperäisiä eläkejärjestelyjä.

TUOTTOJEN JA KULUJEN TULOUTUSPERIAATTEETKorkotuotot ja -kulut

Korkotuotot ja -kulut jaksotetaan efektiivisen koron menetelmällä sopimuksen juoksuajalle tasaisesti suhteessa taseessa jäljellä olevaan määrään. Korkotuotot ja -kulut kirjataan korkokatteeseen.

Bonum Pankin maksama negatiivinen korkotuotto kirjataan korkokuluihin ja asiakaspankilta peritty negatiivinen korkokulu kirjataan korkotuottoihin.

Palkkiotuotot ja -kulut

Palkkiotuotot kirjataan siihen määrään asti kuin Bonum Pankki olettaa olevansa oikeutettu palkkioon asiakkaalle suoritettua palvelua vastaan. Palkkiotuotot kirjataan joko yhtenä ajanhetkenä tai ajan kuluessa. Palkkioita, joiden katsotaan olevan kiinteä osa rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, käsitellään efektiivisen koron oikaisuina. Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien rahoitusinstrumenttien palkkiot tuloutetaan kuitenkin instrumentin alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä.

Osingot

Osingot tuloutetaan silloin, kun osinkoa jakavan yhtiön yhtiökokous on tehnyt päätöksen osingonjaosta ja oikeus osingon saamiseen on syntynyt. Osinkotuotot kirjataan sijoitusten nettotuottoihin.

Kehittämismaksutuotot

Bonum Pankki on perinyt asiakaspankeiltaan liiketoiminnan muihin tuottoihin merkittyjä kehittämismaksuja keskusluottolaitostoimintojen ja korttiliiketoiminnan kehitystyötä varten. Näitä maksuja ei ole tuloutettu siltä osin, kuin maksuilla on katettu aineettoman hyödykkeen hankintameno sisällytetyjä kuluja. Tulouttamattomat maksut on käsitelty ennakkomaksuina ja ne on merkitty taseeseen muihin velkoihin. Kyseiset maksut tuloutetaan silloin, kun Bonum Pankki käyttää aineetonta hyödykettä tulon hankkimiseen.

Tuloslaskelmaerien esittäminen tilinpäätöksessä:

Korkokate	Korkotuotot ja -kulut rahoitusvaroista ja -veloista, nimellisarvon ja hankinta-arvon välisen erotuksen jakotusmäärä sekä palkkiot, jotka käsitellään osana rahoitusinstrumentin efektiivistä korkoa, vuokrasopimusvelan korkokulut
Palkkiotuotot ja -kulut	Palkkiotuotot luotonannosta, talletuksista, palkkiotuotot ja -kulut maksujenvälityksestä ja korttiliiketoiminnasta, palkkiokulut arvopapereista
Sijoitusten nettotuotot	Myyntivoitot ja -tappiot sekä osinkotuotot käypään arvoon arvostetuista rahoitusinstrumenteista, valuuttatoiminnan nettotuotot
Liiketoiminnan muut tuotot	Keskusluottolaitospalveluista saadut tuotot, pankeilta perityt kehittämismaksut sekä muut liiketoiminnan tuotot.
Henkilöstökulut	Palkat ja palkkiot, henkilösivukulut ja eläkekulut
Liiketoiminnan muut kulut	Muut hallintokulut, arvoltaan vähäisiin ja lyhytaikaisiin vuokrasopimuksiin liittyvät kulut, kehittämiskulut sekä muut liiketoimintaan liittyvät kulut
Rahoitusvarojen arvonalentumistappiot	Rahoitusvaroihin kohdistuvat arvonalentumiset, odotettavissa olevat luottotappiot ja toteutuneet luottotappiot sekä luottotappioiden palautukset

TULOVEROT

Tuloslaskelman verot koostuvat Bonum Pankin tilikauden tulokseen perustuvista veroista, aikaisempien tilikausien verojen oikaisuista ja laskennallisten verojen muutoksesta. Verokulu kirjataan tuloslaskelmaan, paitsi niiden erien kohdalla, jotka liittyvät suoraan omaan pääomaan tai muihin laajaan tulokseen kirjattuihin eriin. Silloin myös verovaikutus kirjataan kyseisiin eriin.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisistä veronalaisista ja vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevaisuudessa syntyy sellaista verotettavaa tuloa, jota vastaan väliaikainen ero voidaan hyödyntää.

Laskennallisten verovelkojen ja -saamisten laskennassa käytetään sitä säädettyä verokantaa, jonka ennakoidaan olevan voimassa väliaikaisen eron purkautuessa.

Käyttämättömiin verotuksessa vahvistettuihin tappioihin perustuvat laskennalliset verosaamiset kirjataan, mikäli verotettavan tulon kertyminen on todennäköistä ja saaminen voidaan hyödyntää.

SEGMENTTIRAPORTOINTI

Bonum Pankki harjoittaa pankkitoimintaa. Koska pankilla on vain yksi toimintasegmentti, se ei esitä tilinpäätöksessään segmenttiraportointia.

JOHDON HARKINTAA EDELLYTTÄVÄT TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET JA ARVIOIHIN LIITTYVÄT EPÄVARMUUSTEKIJÄT

IFRS-standardien soveltaminen edellyttää johdolta sellaisia tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöslaskelmissä esitettyjen erien määrään sekä niiden liitteenä annettuihin tietoihin. Johdon keskeiset arviot koskevat tulevaisuutta ja tilinpäätöspäivän arvioihin liittyviä keskeisiä epävarmuustekijöitä ja ne liittyvät erityisesti käyvän arvon arviointiin sekä rahoitusvarojen ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisiin.

Käyvän arvon arviointi

Johdon on arvioitava, milloin rahoitusinstrumenttien markkinat eivät ole toimivat. Johdon on lisäksi arvioitava, onko yksittäinen rahoitusinstrumentti aktiivisen kaupankäynnin kohteena, ja onko markkinoilta saatava hintatieto luotettava indikaatio instrumentin käyvästä

arvosta. Kun rahoitusinstrumenttien käypä arvo määritellään arvostusmenetelmän avulla, johdon harkintaa tarvitaan tällöin sovellettavan arvostusmenetelmän valintaan. Jos mallien tuottamiin tuloksiin ei ole käytettävissä markkinoilta saatavia syöttötietoja, johdon on niiltä osin arvioitava, millä tavoin arvostuksessa käytetään muita tietoja.

Arvonalentuminen

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa sovelletaan parametreja, jotka edellyttävät johdon harkintaa. Johdon on määritettävä, millä tavoin laskennassa huomioidaan tulevaisuuteen liittyvä makrotaloudellinen informaatio, mitä periaatteita merkittävän luottoriskin kasvun arvioinnissa sovelletaan, miten arvioidaan tappion määrä maksukyvyttömyydessä sekä millaisia luottovastavaroja arvokertoimia luottokortteihin sovelletaan.

Rahoitusvarojen arvonalentumisten periaatteita on esitetty tarkemmin kohdassa Rahoitusvarojen arvonalentuminen.

Aineettomien hyödykkeiden arvonalentumistarkastelussa määritetään omaisuuserän tulevaisuudessa kerryttämä rahamäärä joko omaisuuserän käyttöarvon tai käyvän arvon perusteella. Arvonalentumistestaus vaatii johdon harkintaa ja arviota kyseessä olevan omaisuuserän tulevaisuudessa kerryttämästä rahamäärästä ja diskonttauksessa käytettävästä korosta. Myös keskeneräisten aineettomien hyödykkeiden arviointi vaatii johdon harkintaa.

Vuokrasopimuksiksi luokiteltavien sopimusten vuokraus

Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten vuokratuon määrittäminen edellyttää johdolta harkintaa, joka edellyttää vuokratun omaisuuserän taloudellisen käyttöajan arviointia silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että sopimukset on tehty irtisanomisaikaa pidemmäksi ajaksi. Arvioinnissa huomioidaan olosuhteet, joissa vuokratuon kohdetta tullaan käyttämään.

UUDET IFRS-STANDARDIT JA TULKINNAT

Tilikauden aikana käyttöön otetut uudet standardit ja standardimuutokset

Bonum Pankki on ottanut käyttöön 1.1.2019 alkaen IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin, joka korvasi aiemman IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. IFRS 16 -standardin mukaan vuokralleottajan on merkittävä vuokrasopimukset taseeseen

vuokrasopimusvelkana sekä siihen liittyvänä käyttöoikeusomaisuuseränä. Bonum Pankin vuokrasopimusvelka esitetään muissa veloissa ja siihen liittyvä korkokulu korokatteessa. Vuokravelan laskennassa käytetään lisäluoton korkoa. Käyttöoikeusomaisuuserä esitetään aineellisissa hyödykkeissä ja siihen liittyvät poistot poistoissa ja arvonalentumisissa aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä. Bonum Pankki on soveltanut standardin sisältämiä helpotuksia, joita sovellettaessa enintään 12 kuukautta kestäviä sekä arvoltaan vähäisiä hyödykkeitä koskevia sopimuksia ei kirjata taseeseen. Näiden vuokrasopimusten kulut kirjataan liiketoiminnan muihin kuluihin. Bonum Pankki ei toimi vuokranantajana.

Bonum Pankki on hankkinut käyttöönsä vuokrasopimuksiksi luokiteltavilla sopimuksilla pääasiassa toimitiloja, toimistolaitteita ja henkilökunnan työsuhteita. Vuokratuon määrittämisessä on huomioitu vuokratun omaisuuserän taloudellinen käyttöaika. Johdon oletuksilla on merkitystä etenkin toistaiseksi voimassa olevien sopimusten vuokratuon määrittelyssä ja lisäluoton koron määrittelyssä. Toistaiseksi voimassa oleville sopimuksille on määritetty johdon arvioon perustuva vuokratuon silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että sopimukset on tehty irtisanomisaikaa pidemmäksi ajaksi. Diskonttauksessa käytettävänä lisäluoton korkona käytetään POP Pankkien yhteenliittymän keskusluottolaitoksen määrittämää korkoa ryhmässä sisäisesti myönnettyille luotoille.

Standardin käyttöönotolla ei ole olennaista vaikutusta Bonum Pankin tulokseen tai taloudelliseen asemaan. Bonum Pankki noudatti siirtymässä rajoitetusti takautuvaa menetelmää, jossa vertailutietoja ei oikaista ja mahdollinen kertynyt vaikutus kirjataan voittovarojen oikaisuksi. Standardin käyttöönotto lisäsi Bonum Pankin taseen käyttöomaisuuseriä ja muita velkoja 231 tuhatta euroa, minkä seurauksena taseen loppusumma kasvoi vastaavasti. Käyttöönotolla ei ollut vaikutusta omaan pääomaan.

IFRS 16 -standardin käyttöönoton vaikutukset on esitetty alla olevassa taulukossa.

Siirtymälaskelma	(1 000 €)
Operatiiviset vuokrasopimukset 31.12.2018	84
Operatiiviset vuokrasopimusveloitteet diskontattuna lisäluoton korolla 1.1.2019	231
Sopimusten jatkamisoptioiden ja taloudellisen käyttöajan arvioinnin huomioiminen	160
Poikkeukset: vähäarvoiset	5
Poikkeukset: lyhytaikaiset	7
Vuokrasopimusvelka 1.1.2019	231

Vuokrasopimusvelka diskontattiin 31.12.2018 lisäluoton korolla 0,35 %

Käyttöoikeusomaisuuserät 1.1.2019

Toimitilat	231
Käyttöoikeusomaisuuserät yhteensä	231

Muilla uusilla standardeilla ja standardimuutoksilla ei ollut vaikutusta Bonum Pankin tilinpäätökseen.

Tulevilla tilikausilla sovellettavat uudet ja muutetut standardit

Bonum Pankki ottaa käyttöön 1.1.2020 alkavalla tilikaudella seuraavat IASB:n julkistamat uudet standardit niiden voimaantulopäivästä lähtien, mikäli ne on hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa ennen tilikauden päättymistä.

IFRS 3 Liiketoimintojen yhdistäminen -standardin muutokset: Liiketoiminnan määritelmä* (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutoksilla supistettiin ja selvennettiin liiketoiminnan määritelmää. Ne myös sallivat yksinkertaistetun arvioinnin tekemisen siitä, onko hankittu toimintokokonaisuus ennemmin ryhmä omaisuuseriä kuin liiketoiminta. Standardimuutoksella ei arvioida olevan vaikutusta Bonum Pankin tilinpäätökseen.

IFRS 9 Rahoitusinstrumentit, IAS 39 Rahoitusinstrumentit: kirjaaminen ja arvostaminen sekä IFRS 7 Rahoitusinstrumentit: Tilinpäätöksessä esitettävät tiedot -standardien muutokset: Interest Rate Benchmark Reform* (sovellettava 1.1.2020 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla)

Muutoksien taustalla ovat meneillään olevaan viitekorkojen vertailuarvoasetuksen (IBOR-reformi) valmisteluun ja käyttöönottoon liittyvät epävarmuustekijät. Muutoksilla helpotetaan rahoitusinstrumenttien suojauslaskennan edellytysten täyttämistä IBOR-reformia edeltävällä kaudella. Standardimuutoksilla ei ole vaikutusta Bonum Pankin tilinpäätökseen.

Muilla myöhemmin sovellettavaksi tulevilla standardimuutoksilla ei ole vaikutusta Bonum Pankin tilinpäätökseen.

* = Standardia tai standardimuutoksia ei ole hyväksytty sovellettavaksi EU:ssa 31.12.2019 mennessä.

LIITE 2 RISKIENHALLINNAN JA VAKAVARAIKUUDEN HALLINNAN PERIAATTEET

RISKIENHALLINNAN JA VAKAVARAIKUUDEN HALLINNAN PERIAATTEET

Bonum Pankin riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kaikki merkittävät liiketoiminnasta aiheutuvat riskit tunnistetaan, arvioidaan, mitataan, niitä valvotaan säännöllisesti ja ne ovat oikeassa suhteessa pankin riskinkantokykyyn. Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että pankki ei ota toiminnassaan niin suurta riskiä, että siitä muodostuisi oleellista uhkaa pankin, keskusyhteisön tai koko yhteenliittymän vakavaraisuudelle tai maksuvalmiudelle. Riskejä koskeva ohjeistus ja päätöksenteko noudattavat terveitä ja varovaisia liiketoiminnan periaatteita. Riskienhallinnan periaatteiden rikkomiseen puututaan sovittujen toimintamallien mukaisesti.

Vakavaraisuuden hallinnan tavoitteena on varmistaa Bonum Pankin pääomien riittävä määrä, laatu ja niiden tehokas käyttö. Pääomilla katetaan pankin liiketoimintasuunnitelman toteuttamisesta aiheutuvat olennaiset riskit ja turvataan pankin jatkuva ja häiriötön toiminta odottamattomien tappioiden varalta. POP Pankkien yhteenliittymään kuuluvilla luottolaitoksilla vakavaraisuuden hallinta perustuu yhteenliittymän keskusyhteisön hallintoneuvoston vahvistamiin vakavaraisuuden hallinnan periaatteisiin, sekä keskusyhteisön hallituksen kaikille jäsenluottolaitoksille vahvistamiin pääomasuunnittelun menetelmiin. Bonum Pankin hallitus on vahvistanut pankille systemaattisen ja dokumentoidun vakavaraisuuden hallinnan prosessin, joka kytkeytyy kiinteästi koko yhteenliittymän ja muiden jäsenluottolaitosten liiketoiminnan suunnitteluun.

Pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoittaa riskinkantokykynsä vastaamaan riskien yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi pankki asettaa riskiperusteiset pääomatavoitteet ja laatii pääomasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Pääomasuunnitelman laatimisessa käytetään keskusyhteisön riskienhallinnan määrittelemiä laskentamenetelmiä.

Merkittävimmät Bonum Pankin liiketoimintaan liittyvät riskit ovat luottoriski, likviditeettiriski ja korkoriski. Bonum Pankin liiketoiminnan suunnitteluun pohjautuva hallituksen vahvistama riskistrategia linjaa liiketoiminnan riskinottohalukkuuden. Liiketoimintaa harjoitetaan

maltillisella riskitasolla niin, että riskit pystytään täysimääräisesti hallitsemaan.

RISKIENHALLINNAN JA VAKAVARAIKUUDEN HALLINNAN ORGANISOINTI

Bonum Pankin riskienhallinta ja vakavaraisuuden hallinta on olennainen osa pankin päivittäistä liiketoiminnan johtamista ja sisäistä valvontaa. Bonum Pankki on POP Pankkien yhteenliittymän keskusluottolaitos ja samalla jäsenluottolaitos sekä POP Pankkiliitto Osuuskunnan tytäryhtiö.

Yhteenliittymän keskusyhteisö antaa jäsenluottolaitoksille niiden maksuvalmiuden ja vakavaraisuuden turvaamiseksi sitovia ohjeita riskien ja vakavaraisuuden hallinnasta, luotettavasta hallinnosta ja sisäisestä valvonnasta. Lisäksi jäsenluottolaitoksille on asetettu yhteisiä liiketoiminnan ohjausrajoja, joilla varmistetaan siitä, että yksittäisen jäsenluottolaitoksen ottamat riskit ovat hyväksyttävissä rajoissa.

Bonum Pankin hallitus vahvistaa liiketoiminnan tavoitteet, ohjeet ja rajoitteet liiketoiminnan riskitasoille sekä riskinottovaltuudet keskusyhteisön antamien sitovien ohjeiden mukaisesti. Hallitus vastaa ennakoivasta pääomasuunnittelusta sekä vakavaraisuuden hallinnan ja ennakoivan pääomasuunnittelun sovittamisesta osaksi luotettavaa hallintoa ja muuta ohjausta. Hallitus arvioi vakavaraisuuden hallinnan tarkoituksenmukaisuutta, kattavuutta ja luotettavuutta. Hallitus asettaa tavoitetason, jolla vakavaraisuus halutaan pitää sekä vahvistaa riskiprofiilin edellyttämän pääomatason ja -rakenteen.

Toimiva johto vastaa päivittäisen liiketoiminnan riskienhallinnasta riskirajoitteiden ja riskinottovaltuuksien puitteissa. Toimiva johto vastaa vakavaraisuuden hallinnan sekä riskienhallinnan käytännön toteutuksesta, jatkuvasta seurannasta ja valvonnasta sekä raportoinnista yhteenliittymän hallitukselle. Toimiva johto myös huolehtii siitä, että vakavaraisuuden hallintaan liittyvät vastuut, valtuudet, prosessit ja raportointisuhteet on selkeästi määritetty ja riittävästi kuvattu ja että työntekijät tuntevat työtehtäviensä edellyttämässä laajuudessa vakavaraisuuden hallinnan kokonaisuuden, siihen liittyvät prosessit ja menetelmät.

Bonum Pankin riskienvalvonnan tehtävä on liiketoiminnan riskirajoitteiden ja vakavaraisuuden valvonta sekä raportointi hallitukselle ja yhteenliittymän keskusyhteisön riippumattomalle riskienvalvonta-toiminnolle. Bonum Pankin riskienvalvonnan tehtävänä on muodostaa kokonaisvaltainen näkemys yhteenliittymän jäsenluottolaitosten keskusluottolaitospalveluiden ja pankin muun liiketoiminnan sisältämistä riskeistä, kehittää riskienhallinnan menetelmiä ja toimintatapoja riskien tunnistamiseen, mittaamiseen ja valvontaan keskusyhteisön antamien periaatteiden mukaisesti.

Bonum Pankin compliance-toiminto valvoo, että pankki noudattaa toiminnassaan lakia, asetuksia, viranomaisten antamia ohjeita ja määräyksiä, omia sääntöjään sekä yhteenliittymän keskusyhteisön antamia ryhmän sisäisiä sitovia ohjeita. POP Pankkiliitto osk yhteenliittymän keskusyhteisönä valvoo Yhteenliittymälain 17 §:n mukaisesti riskienhallintajärjestelmien riittävyyttä ja toimivuutta kaikissa jäsenluottolaitoksissa.

Yhteenliittymän riskienhallinnan ja vakavaraisuuden hallinnan periaatteita, organisoitua ja sisäisen valvonnan järjestämistä kuvataan tarkemmin POP Pankki -ryhmän tilinpäätöksen liitteessä 4. EU:n vakavaraisuusasetuksen N:o 575/2013 (CRR) edellyttämät riskkejä koskevat tiedot on esitetty lisäksi erillisessä Pilari III raportissa. POP Pankki -ryhmän tilinpäätös on saatavissa POP Pankkiliitto osk:n toimitiloista osoitteesta Hevosenkentä 3, 02600 Espoo tai sähköisesti osoitteessa www.poppankki.fi.

VAKAVARISUUDEN HALLINTA

Bonum Pankin vakavaraisuuden hallinta perustuu yhteenliittymän keskusyhteisön hallintoneuvoston vahvistamiin vakavaraisuuden hallinnan periaatteisiin, sekä keskusyhteisön hallituksen kaikille jäsenluottolaitoksille vahvistamiin pääomasuunnittelun menetelmiin. Bonum Pankin hallitus on vahvistanut pankille systemaattisen vakavaraisuuden hallinnan prosessin sekä likviditeetin riittävyyden arviointiprosessin, jotka kytkeytyvät kiinteästi koko yhteenliittymän ja muiden jäsenluottolaitosten liiketoiminnan suunnitteluun.

Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on pankin riskinkantokyvyn turvaaminen suhteessa toi-

minnan kaikkiin olennaisiin riskeihin ja vakavaraisuustavoitteen tarkistaminen. Pankki tunnistaa ja arvioi toimintaansa liittyvät riskit kattavasti ja mitoitaa riskinkantokykynsä vastaamaan riskiensä yhteismäärää. Vakavaraisuutensa turvaamiseksi pankki asettaa riskiperusteiset pääomatavoitteet ja laatii pääomasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi. Pääomasuunnitelman tehtävä on myös määrittellä, mikä on pankin tehokkaan pääoman käytön kannalta tarkoituksenmukainen pääomien määrä ja -rakenne. Tähän vaikuttaa muun muassa sääntelystä tulevat rajoitteet siitä, mitä pääoman eriä hyväksytään vakavaraisuuteen tai mihin riskeihin kyseessä olevan pääoman eriä voidaan käyttää.

Vakavaraisuuden hallintaprosessin tavoitteena on myös ylläpitää ja kehittää laadukasta riskienhallintaa. Pääomavarausten arviointiin käytetään keskusyhteisön määrittelemiä ja hyväksymiä skenaarioanalyyssejä sekä stressitestejä. Stressitestejä käytetään sen arvioimiseksi, miten erilaiset poikkeuksellisen vakavat, mutta kuitenkin mahdolliset tilanteet voivat vaikuttaa yhteenliittymän tai sen jäsenluottolaitoksen maksuvalmiuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen. Stressitekijöillä arvioidaan sekä yksittäisten riskitekijöiden vaikutusta, että useiden muuttujien samanaikaisten muutosten vaikutuksia.

PILARI I VAKAVARISUUSUHDE

Bonum Pankin merkittävimmät Pilari I pääomavaatteen muodostuvat pankkitoiminnan vähittäissaamisista sekä treasury- ja sijoitustoiminnan saamisista. Pankki soveltaa vakavaraisuuslaskennassa luottoriskin pääomavaateen laskentaan standardimenetelmää ja operatiivisen riskin pääomavaateen laskentaan perusmenetelmää. Bonum Pankilla ei ole kaupankäyntitoimintaa, joten markkinariskin pääomavaade lasketaan ainoastaan valuuttapositioneille. Luottoriskin standardimenetelmässä vastuut jaetaan vastuuryhmiin ja vähittäissaamisten ryhmässä on määritelty luotonannon hajautukselle vaadittavat vähimmäisrajat.

Bonum Pankki julkistaa vakavaraisuuslaskennan kannalta olennaiset tiedot vuosittain osana toimintakertomustaan ja puolivuositteittain laadittavassa osavuositteissa.

LIIKETOIMINNAN RISKIT

Luottoriski

Luottoriskillä tarkoitetaan sitä, että vastapuoli ei täytä sopimuksen mukaisia maksuvelvoitteitaan.

Luottoriskiä syntyy luottojen lisäksi myös muunlaisista saamisista, kuten joukkovelkakirjalainoista, lyhytaikaisista saamistodistuksista sekä erilaisista taseen ulkopuolisista sitoumuksista, kuten käyttämättömistä luottojärjestelyistä ja -limiiteistä sekä takauksista.

Bonum Pankin liiketoiminnan luottoriski muodostuu likviditeettireservin sijoitustoiminnasta sekä pankkitoiminnasta, johon kuuluu korttiliiketoiminta ja muu vähittäispankkitoiminta. Luottoriskille alttiita tase-eriä oli vuoden 2019 lopussa yhteensä 173 045 tuhatta euroa (300 444). Taseen ulkopuolisia sitovia luottolupauksia Bonum Pankilla oli 122 235 tuhatta euroa (108 616), jotka muodostuivat pääasiassa korttiluottojen vapaista luottolimiiteistä ja POP Pankkien maksuvalmiuslimiiteistä. Bonum Pankin luotto- ja vastapuoliriskin Pilari I pääomavaraukset ovat noin 77,3 prosenttia kaikista Pilari I pääomavarauksista.

Luottoriskien hallinta

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on rajoittaa sijoitustoiminnasta ja muista asiakassaamisista syntyvien luottoriskien tulos- ja vakavaraisuusvaikutukset hallittavalle tasolle. Hallituksen vahvistamat keskusyhteisön sitovat ohjeet luottoriskistrategia ja sijoitustoiminnan periaatteet määrittelevät enimmäismäärät riskikeskittymille ja ohjaavat sijoitustoiminnan sekä luotonannon suuntaamista asiakassektoreittain, toimialoittain ja luottokelpoisuusluokittain.

Sijoitustoiminnan luottoriskiä hallitaan pääasiassa rajamalla sijoituskohteiden luottokelpoisuutta sekä hajauttamalla sijoitusomaisuutta toimialoittain, vastapuolittain, luottokelpoisuusluokittain sekä instrumenttiluokittain. Luottoriskien hajautus määritellään hallituksen vahvistaman sijoitussuunnitelman allokatiossa ja limiittekehikossa. Sijoituspäätökset tehdään hallituksen vahvistamin sijoitusvaltuuksin sijoitussuunnitelman ja luottoriskien toimintaohjeiden mukaisesti riskejä hajauttaen.

Bonum Pankin sijoitusomaisuus yhteensä oli tilikauden lopussa 94 163 tuhatta euroa (255 960). Sijoitusomaisuus pieneni merkittävästi syksyn 2019

EKP:n 10/2019 Target 2 tilin korkoporrastuksen käyttöönoton johdosta, jonka seurauksena sijoitusomaisuutta on allokoitu osittain likvideiksi varoiksi keskuspankkitalletuksena. Likviditeettireserviin kuuluvat sijoitusomaisuuserät sisältävät valtioiden, kuntien, luottolaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia, joista osa on vakuudellisia ja EKP vakuuskelpoisia luottoja. Lisäksi Bonum Pankilla oli likviditeettiportfolioon kuuluvia lyhytaikaisia pankkisaamia yhteensä 3 916 tuhatta euroa (4 072).

Pankkitoiminnan luottoriskiasema on kasvanut POP Pikalainan luottokannan kasvun seurauksena. POP Pikalainan odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL, expected credit loss) määrä kasvoi luottokannan mukana, mutta toistaiseksi luottotappiot ovat pysyneet maltillisina suhteessa luottokannan kokoon. Korttiliiketoiminnan luottotappiot ovat pysyneet maltillisella tasolla suhteessa luottokannan kokoon. Pankkitoiminnan luottoriskiaseman odotetaan kasvavan suunnitelman mukaisen luottokannan kasvun mukana.

Korttiliiketoiminnan luottoriskien hallinta perustuu aktiiviseen luottopolitiikan hallintaan, hakemuspisteytysmalliin sekä asiakkaan maksukyvyyn arviointiin. Muun pankkitoiminnan luottoriskien hallinta perustuu asiakkaan maksukyvyyn arviointiin sekä riittäviin ja turvaaviin vakuuksiin. Vakuudet arvostetaan varovaisuuden periaatteita noudattaen käypään arvoon ja niiden arvoa seurataan säännöllisesti. Luottoriskien seuranta perustuu maksuviiveiden ja järjestämättömien saamisten jatkuvaan seurantaan, luottosalkun laadun seurantaan sekä odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrän seurantaan.

Vähittäispankkitoiminnan luottokanta kasvoi tilikaudella 84,4 prosenttia päätyen 76 434 tuhanteen euroon (41 444). Henkilöasiakkaille myönnettyjen lainojen osuus luottokannasta oli 91,7 prosenttia (99,5) Korttiluottojen luottokanta kasvoi tilikaudella 9,6 prosenttia päätyen 38 312 tuhanteen euroon (34 970).

Ongelmasaamiset ja saamisten arvonalentumiset

Vuonna 2019 kirjattiin realisoituneita luottotappioita 398 tuhatta euroa (271).

Bonum Pankin yli 90 päivää erääntyneenä olleet saamiset olivat 1,99 prosenttia (0,80) luottokannasta. Pankin 30-90 päivää erääntyneenä olleet saamiset olivat vuoden 2019 lopussa 0,71 prosenttia (0,10) luottokannasta.

Erääntyneet saamiset	31.12.2019	31.12.2018
31–90 päivää	545	40
yli 90 päivää	1 524	331
Yhteensä	2 069	371

Luottoihin ja saamisiin sekä taseen ulkopuolisiin sitoumuksiin kohdistuvat odotetut luottotappiot (ECL) kasvoivat tilikauden aikana 1 308 tuhatta euroa päätyen 1 869 tuhanteen euroon (561). Osana sijoitussalkkua laskettaviin pankkiryhmän sisäisen lainaamisen eriin siirryttiin tilikauden aikana soveltamaan lainasopimuksia vastaavaa LGD-arvoa ECL-laskennassa. Tämän muutoksen vaikutus vähensi tilikauden odotettuja luottotappioita 127 tuhannella eurolla. ECL laskennan vaiheeseen kolme luokitellaan luotot, joilla on yli 90 päivää myöhässä olevia maksusuorituksia. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä ja siinä tapahtuneet muutokset on esitetty liitetiedossa 14.

Riskikeskittymät

Luotonannon keskittymäriskiä syntyy luotonannosta, kun luottovastapuolet ovat taloudellisesti riippuvaisia toisistaan tai toimivat samankaltaisessa taloudellisessa ympäristössä, jolloin yksittäiset tapahtumat voivat vaikuttaa merkittävästi joukkoon luottovastapuolia samanaikaisesti. Vastaavaa keskittymäriskiä voi syntyä myös luottojen vakuuksien ollessa samankaltaisia.

Bonum Pankin yhdelle asiakkaalle ja/tai asiakaskokonaisuudelle myöntämien luottojen kokonaismäärä ei saa ylittää EU:n vakavaraisuusasetuksessa N:0 575/2013, muissa säädöksissä tai Finanssivalvonnan tai muun valvontaviranomaisen antamissa määräyksissä ja ohjeissa vahvistettuja enimmäismääriä.

Likviditeettireservin vastapuolijakauma (1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Keskuspankkisaamiset	155 219	68 137
Valtiot ja julkisyhteisöt	58 380	215 868
Luottolaitokset	30 952	33 143
Yrityksiltä	7 279	9 989
Yhteensä	251 830	327 137

Bonum Pankin luottoriskille altistumisen ja luottoriskikeskittymien kuvaamista varten luottoriskiä sisältävät erät on jaettu kahdeksaan riskiluokkaan maksukyvyttömyyden todennäköisyyttä ennustavan PD-arvon (Probability of Default) perusteella. Alla olevissa taulukoissa on esi-

tetty riskiluokittain odotettavissa olevien luottotappioiden laskennassa määriteltyjen vaiheiden mukaisesti saamiset asiakkailta, saamistodistukset ja taseen ulkopuoliset sitoumukset. Taulukossa on esitetty myös kunkin riskiluokan PD-luvun ala- ja yläraja.

Saamiset luottolaitoksilta riskiluokittain ja vaiheittain 31.12.2019

(1 000 €)	PD-luku		31.12.2019			31.12.2018	
	Alaraja	Yläraja	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä	Yhteensä
1	0,00	0,15	64 900	-	-	64 900	171 750
2	0,15	0,30	150 500	-	-	150 500	27 000
Yhteensä			215 400	-	-	215 400	198 750

Saamiset luottolaitoksilta muodostuvat POP Pankki -ryhmän sisäisistä eristä, joiden määrä kasvoi tilikaudella 8,4 prosenttia.

Saamiset asiakkailta riskiluokittain ja vaiheittain 31.12.2019

(1 000 €)	PD-luku		31.12.2019			31.12.2018	
	Riskiluokka	Alaraja	Yläaraja	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
1	0,00	0,15	323	1	-	323	126
2	0,15	0,30	24 731	9	-	24 740	21 851
3	0,30	0,80	2 685	56	-	2 741	1 875
4	0,80	1,50	11 579	373	-	11 952	10 259
5	1,50	5,00	6 908	271	-	7 179	5 831
6	5,00	25,00	27 074	850	-	27 924	1 286
7	25,00	100,00	1 454	611	-	2 065	31
8	100,00	100,00	-	-	1 511	1 511	579
Yhteensä			74 754	2 170	1 511	78 435	41 837

Saamiset asiakkailta muodostuu pääosin vakuudettomista luotoista (79,0 %). Kolmen alimman riskiluokan (riskiluokat 6–8) osuus saamisista kasvoi tilikaudella 40,2 (4,5) prosenttiin. Vaiheen kaksi ja kolme saamisten osuus yhteensä pysyi samana 4,7 (4,7) prosenttia.

Taseen ulkopuoliset sitoumukset riskiluokittain ja vaiheittain 31.12.2019

(1 000 €)	PD-luku		31.12.2019			31.12.2018	
	Riskiluokka	Alaraja	Yläaraja	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
1	0,00	0,15	67 212	67	-	67 280	57 268
2	0,15	0,30	41 086	266	-	41 352	35 752
3	0,30	0,80	3 374	192	-	3 567	2 596
4	0,80	1,50	6 437	34	-	6 471	7 030
5	1,50	5,00	2 518	422	-	2 940	3 633
6	5,00	25,00	32	366	-	399	542
7	25,00	100,00	-	6	-	6	8
8	100,00	100,00	-	-	221	221	292
Yhteensä			120 660	1 355	221	122 235	107 120

Taseen ulkopuoliset saamiset muodostuvat pääosin käyttämättömistä korttiluottolimiiteistä 78,2 % (79,7 %) ja ryhmän sisäisistä eristä 21,2 % (19,7 %).

Saamistodistukset riskiluokittain ja vaiheittain 31.12.2019

(1 000 €)	PD-luku		31.12.2019			31.12.2018	
	Riskiluokka	Alaraja	Yläaraja	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
1	0,00	0,15	85 800	1 500	-	87 300	229 500
2	0,15	0,30	5 077	-	-	5 077	22 050
3	0,30	0,80	-	319	-	319	3 000
Yhteensä			90 877	1 819	-	92 695	254 550

Likviditeettireserviin sisältyvät saamistodistukset asetuvat kolmeen ylimpään riskiluokkaan. Vaiheen 2 saamistodistukset ovat likviditeetin hallinnassa käytettäviä yritystodistuksia.

Likviditeettiriskit

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan Bonum Pankin kykyä vastata sitoumuksistaan. Likviditeettiriski voidaan jakaa lyhyen aikavälin maksuvalmiusriskiin ja pitkän aikavälin rakenteelliseen rahoitusriskiin. Maksuvalmiusriskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa pankki ei suoriudu maksu-

veloitteestaan ilman vaikeuksia. Rakenteellinen rahoitusriski tarkoittaa jälleenrahoitusriskiä, joka muodostuu taseen saamis- ja velkaerien maturiteettieroista.

Likviditeettiriskeihin varaudutaan ylläpitämällä likviditeettireserviä, jonka turvin pankki kykenee selviytymään ilman ulkopuolista rahoitusta niin pitkään, että poikkeuksellisten olojen varalle laadittu rahoituksen jatkuvuus-suunnitelma voidaan ottaa käyttöön täysimääräisesti. Likviditeettireservi muodostuu LCR kelpoisista likvideistä varoista, keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista varoista, sekä lyhyistä pankkisaamisista.

Likviditeettireserviin luettavat tase-erät	31.12.2019	31.12.2018
Keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat saamistodistukset	72 558	58 901
Valtiot ja Julkisyhteisöt	42 366	29 830
Luottolaitoksilta	27 036	29 071
Yrityksiltä	3 156	-
Muut saamistodistukset	20 137	196 027
Valtiot ja Julkisyhteisöt	16 015	186 038
Yrityksiltä	4 122	9 989
Talletukset	159 135	72 209
Vaadittaessa maksettavat	3 916	4 072
Keskuspankkitalletukset	155 219	68 137
Yhteensä	251 830	327 137

Bonum Pankki vastaa keskusluottolaitoksena POP Pankkien yhteenliittymän LCR-suhdeluvun hallinnasta ja seuraa jäsenpankkien maksuvalmiustilannetta ja lyhytaikaisia likviditeettitarpeita. Bonum Pankki vastaa yhteenliittymän pitkäaikaisen rahoituksen hankinnasta ja toimii jäsenluottolaitosten sisäisenä pankkina. Bonum Pankin rahoitusrakenteen suunnittelu perustuu koko yhteenliittymän likviditeetti- ja rahoitussuunnitteluun sekä keskusyhteisön niille antamiin tavoitteisiin ja ohjausrajoihin.

POP Pankkien yhteenliittymän LCR-suhdeluku oli vuoden 2019 lopussa 115,1 prosenttia (151,3). Bonum Pankilla oli LCR kelpoisia likvidejä varoja yhteensä 297 475 tuhatta euroa (362 431), joista 97,2 (100) prosenttia oli L1 kelpoisia likvidejä varoja. Maksuvalmiusriskin mittaamisen keskeinen tunnusluku on EU:n vakavaraisuusasetuksessa määritelty maksuvalmiusvaatimus (LCR). LCR-suhdeluvun vähimmäisvaatimus on 100 prosenttia.

LCR suhdeluku (1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Likvidit varat (LCR)	297 475	362 431
Nettokassaulosvirtaus	258 366	239 557
Maksuvalmiusvaatimus (LCR)	115,1 %	151,3 %

Bonum Pankki on päivittänyt vuoden 2019 aikana 750 miljoonan euron joukkovelkakirjaohjelmansa, josta vuoden 2019 lopussa oli laskettu liikkeeseen kaksi seniorilainaa, yht. 95 miljoonaa euroa, juoksuajaltaan alle kolme vuotta. Vuoden 2019 lopussa Bonum Pankin liik-

keeseen laskemien sijoitustodistusten kannan nimellisarvo oli yhteensä 20,0 (42,5) miljoonaa euroa. Bonum Pankki odottaa jatkossa yhteenliittymän tukkuvarainhankinnan kasvavan.

Rahoitusvarojen maturiteetti- jakauma (1 000 €)	31.12.2019				31.12.2018	
	Alle 3kk	3-12kk	1-5 vuotta	Yli 5v	Yhteensä	Yhteensä
Keskuspankki- saamiset	189 354	-	-	-	189 354	100 724
Saamiset, käypään arvoon muun laajan tuloksen kautta	10 979	24 531	57 211	1 442	94 163	254 928
Lainat ja muut saamiset	38 763	192	11 425	27 704	78 083	41 723
Saamiset luottolaitoksilta	25 816	43 000	150 500	-	219 316	202 822
Yhteensä	264 911	67 723	219 136	29 146	580 916	600 197

Rahoitus- velkojen maturiteetti- jakauma (1 000 €)	31.12.2019				31.12.2018	
	Alle 3kk	3-12kk	1-5 vuotta	Yli 5v	Yhteensä	Yhteensä
Talletukset	17 338	-	-	-	17 338	9 983
Liikkeeseen lasketut velkakirjat	9 999	9 991	94 839	-	114 829	142 399
Velat luottolaitoksille	291 766	19 600	63 435	41 139	415 939	414 973
Yhteensä	319 103	29 591	158 274	41 139	548 107	567 355

Markkinariskit

Markkinariskillä tarkoitetaan korkojen tai muiden markkinahintojen muutosten vaikutusta pankin tulokseen ja vakavaraisuuteen. Markkinariskin hallinnan tavoitteena on tunnistaa ja arvioida liiketoimintaan sisältyvät markkinariskit, rajoittaa riskit hyväksyttävälle tasolle ja seurata riskiasemaa ajantasaisesti. POP Pankkien yhteenliittymässä keskusyhteisön hallitus vahvistaa markkinariskistrategian ja markkinariskin hallinnan ohjeet, jotka luovat pohjan markkinariskin hallinnalle Bonum Pankissa. Pankin hallitus vahvistaa markkinariskeille asetettavat enimmäismäärät ja sijoitussuunnitelman. Vakavaraisuuden hallintaprosessi on keskeinen rahoitustaseen sisältämän markkinariskin mittaamisen ja seurannan prosessi, jossa markkinariskien pääomavaraukset asetetaan.

Korkoriski

Bonum Pankin liiketoiminnan merkittävin markkinariski on korkoriski. Korkoriskillä tarkoitetaan korkotason muutosten vaikutusta taseen ja taseen ulkopuolisten erien markkina-arvoon tai korkokatteeseen. Korkoriski aiheutuu

saatavien ja velkojen toisistaan poikkeavista korkoperusteista sekä eriaikaisista korontarkistus- ja erääntymisajan kohdista. Korkoriskin hallinnan tavoitteena on vakauttaa pankin taseen korkoriski tasolle, jossa liiketoiminta on kannattavaa, mutta tulos tai vakavaraisuus ei ole uhatuna voimakkaissakaan korkoympäristön muutoksissa.

Korkoriskiä syntyy likviditeettireservin sijoitustoiminnasta sekä pankkiliiketoiminnan rahoitustaseesta. Bonum Pankki ei käyttänyt johdannaisia vuonna 2019.

Bonum Pankki seuraa korkoriskiä taseen nykyarvomenetelmällä ja dynaamisella tulariskimallilla kuukausittain. Nykyarvomenetelmä mittaa taseen laskennallisen markkina-arvon muutosta korkojen muuttuessa. Nykyarvomenetelmässä taseen markkina-arvo lasketaan yksittäisten tase-erien odotettujen kassavirtojen nykyarvona. Sijoituserien korko- ja luottospread-muutoksien aiheuttamia markkina-arvojen muutoksia eri korkoskenaarioissa seurataan erillisillä korkoherkkyyssmittareilla. Tulariskimallilla ennustetaan suunnitellun taseen korkokatteiden kehitystä ja muutosta erilaisissa markkinakorkoskenaarioissa seuraavan viiden vuoden aikajänteellä.

Korkoherkkyyksianalyysi 1 % yksikön paralleelin koronmuutoksen vaikutus			31.12.2019
	Muutos (korkoskenaario)	Vaikutus tulokseen	Vaikutus omiin pääomiin
Korkoriski	+1 % yksikkö	-58	-780
Korkoriski	-1 % yksikkö	92	-415

Korkoherkkyyksianalyysi 1 % yksikön paralleelin koronmuutoksen vaikutus			31.12.2018
	Muutos (korkoskenaario)	Vaikutus tulokseen	Vaikutus omiin pääomiin
Korkoriski	+1 % yksikkö	-416	551
Korkoriski	-1 % yksikkö	415	365

Korkoriskin tulosvaikutus on laskettu 12 kk korkokate-ennusteen muutoksena, olettaen korkotason muuttuvan paralleelista yhden prosenttiyksikön ylös- tai alaspäin. Vaikutus omaan pääomaan on laskettu taseen nykyarvomutoksen kautta samalla korkoshokilla.

Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan taloudellisia menetyksiä tai muuta liiketoiminnallista haittaa, jotka voivat johtua sisäisistä puutteista tai virheistä järjestelmissä, prosesseissa, menettelytavoissa ja henkilöstön toiminnassa tai ulkoisista liiketoimintaan vaikuttavista tekijöistä. Kaikkiin liiketoiminnan prosesseihin, mukaan lukien luotto- ja sijoitusprosessit, sisältyy operatiivisia riskejä. Bonum Pankilla on operatiivista riskiä ulkoistettujen toimintojen ja merkittävien liiketoimintahankkeiden kautta.

Operatiivisten riskien hallinnan tavoitteena on tunnistaa olennaiset liiketoiminnan operatiiviset riskit ja minimoida niiden toteutumismahdollisuus ja vaikutukset. Tavoitteeseen pyritään lisäksi henkilöstön jatkuvalla kehittämisellä ja kattavilla toimintaohjeilla sekä sisäisen valvonnan toimenpiteillä muun muassa eriyttämällä mahdollisuuksien mukaan asioiden valmistelu, päätöksenteko, toimeenpano ja valvonta toisistaan.

Merkittävimpiin uusiin tuotteisiin, palveluihin, toimintoihin, prosesseihin ja järjestelmiin liittyvät operatiiviset riskit tunnistetaan tuotehallintamenettelyssä. Pankki tekee vuosittain operatiivisten riskien itsearviointin tekemiensä riskikartoitusten perusteella, joissa hyödynnetään operatiivisten riskien tapahtumaseurantaa. Osa operatiivisten riskien mahdollisista tappioista suojataan vakuutusturvalla. Tietojärjestelmien toimintahäiriöistä aiheutuviin riskeihin on varauduttu jatkuvuussuunnitella.

Operatiivisia riskejä seurataan keräämällä tietoa operatiivisen riskin tapahtumista, häiriöistä, taloudellisista menetyksistä ja mahdollisista väärinkäytöksistä. Toimiva johto hyödyntää sisäisen valvonnan tuottamaa raportointia ohjeistuksen noudattamisesta sekä tietoja toimintaympäristön muutoksista.

Bonum Pankilla ei ollut vuonna 2019 operatiivisten riskien tapahtumia, jotka täyttäisivät Finanssivalvonnan vuosi-ilmoituksen mukaiset tappiotapahtuman kriteerit (yli 10 tuhannen euron tappio).

Strateginen riski

Strategisella riskillä tarkoitetaan pankin toimintaympäristön kehitykseen nähden väärän strategian tai liiketoimintamallin valinnasta johtuvia menetyksiä. Menetykset voivat johtua myös strategian toteuttamisen epäonnistumisesta, kilpailuympäristön odottamattomista muutoksista tai liian hitaasta reagoinnista muutoksiin.

Liiketoimintasuunnitelmassa määriteltyjen strategisten tavoitteiden mukaisesti Bonum Pankin on pystyttävä varmistamaan POP Pankkien tarvitsemat perustoiminnot. Potentiaalisia strategisia uhkakuvia on huomioitu pääomatarvetta arvioitaessa. Liiketoimintasuunnitelmassa keskitytään yhteenliittymän jäsenpankkien tarvitsemien keskusluottolaitostoimintojen kehittämiseen ja uuden liiketoiminnan vakiinnuttamiseen.

Strategisia riskejä pyritään minimoimaan päivittämällä strategiset ja vuositaso suunnitelmat säännöllisesti. Suunnittelussa hyödynnetään analyyseja POP Pankki -ryhmän tilasta ja liiketoiminnan kehityksestä sekä analyyseja ja ennusteita toimialan, kilpailutilanteen ja taloudellisen toimintaympäristön kehityksestä.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

LIITE 3 KORKOTUOTOT JA -KULUT

(1 000 €)	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Korkotuotot		
Saamisista ja veloista luottolaitoksilta	2 455	2 073
Saamisista asiakkailta	3 269	1 768
Saamistodistuksista	181	174
Korkotuotot yhteensä	5 905	4 016
Joista negatiiviset korot	1 239	1 124
Korkokulut		
Saamisista ja veloista luottolaitoksille	-377	-160
Saamisista ja veloista asiakkaille	-479	-587
Yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista	-852	-958
Muut korkokulut	-1	0
Korkokulut yhteensä	-1 709	-1 706
Joista negatiiviset korkotuotot	-694	-735
Korkokate	4 196	2 310

LIITE 4 PALKKIOTUOTOT JA -KULUT, NETTO

(1 000 €)	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Palkkiotuotot		
Luotonannosta	192	48
Korttiliiketoiminnasta	6 315	5 866
Maksujenvälityksestä	4 061	3 817
Muut palkkiotuotot	3	1
Palkkiotuotot yhteensä	10 571	9 732
Palkkiokulut		
Korttiliiketoiminnasta	-2 702	-2 692
Maksujenvälityksestä	-775	-771
Muut palkkiokulut	-30	-34
Palkkiokulut yhteensä	-3 507	-3 497
Palkkiotuotot ja kulut, netto	7 064	6 235

LIITE 5 SIOITUSTEN NETTOTUOTOT

(1 000 €)	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat		
Saamistodistukset		
Myyntivoitot ja -tappiot	-6	-5
Käyvän arvon rahastosta siirretyt	113	161
Osakkeet ja osuudet		
Osinkotuotot	20	11
Yhteensä	128	168
Valuuttatoiminnan nettotuotot	364	298
Sijoitusten nettotuotot yhteensä	491	466

Sijoitusten nettotuotot sisältävät arvopaperisijoitusten nettotuotot lukuun ottamatta saamistodistusten korkoja, jotka on merkitty korkokatteeseen. Osinkotuotot sisältävät 15 tuhatta euroa tuottoja osakkeista, jotka ovat hallussa edelleen, ja 6 tuhannen euron edestä osinkoja osakkeista, jotka on luovutettu tilikauden aikana.

LIITE 6 LIIKETOIMINNAN MUUT TUOTOT

(1 000 €)	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Liiketoiminnan kehittämismaksut pankeilta	440	440
Keskusluottolaitospalvelut pl. maksujenvälitys	81	81
Muut tuotot	514	141
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	1 034	661

Muut tuotot -erä sisältää pääosin ryhmän sisäisiä kehityshankkeiden veloituksia.

LIITE 7 HENKILÖSTÖKULUT

(1 000 €)	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Palkat ja palkkiot	-2 004	-1 552
Henkilösivukulut	-56	-41
Eläkekulut		
Maksupohjaiset eläkejärjestelyt	-377	-269
Henkilöstökulut yhteensä	-2 437	-1 862

Lähipiiripalkkiot on eritelty liitteessä 29 Lähipiiritiedot.

LIITE 8 LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT

(1 000 €)	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Muut hallintokulut		
Muut henkilöstökulut	-180	-148
Toimistokulut	-758	-586
ICT-kulut	-5 637	-5 235
Yhteyskulut	-234	-211
Edustus- ja markkinointikulut	-334	-22
Muut hallintokulut yhteensä	-7 144	-6 202
Muut liiketoiminnan kulut		
Vuokratulot	-78	-195
Tilintarkastuspalkkiot	-10	-17
Muut liiketoiminnan kulut	-300	-298
Muut liiketoiminnan kulut yhteensä	-388	-510
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-7 532	-6 712
Tilintarkastuspalkkiot		
Lakisäätöinen tilintarkastus	-10	-16
Muut asiantuntijapalvelut	-	-1
Tilintarkastuspalkkiot yhteensä	-10	-17

IFRS16-käyttöönoton jälkeen vuokratulot-erässä esitetään vain käytännön helpotuksen piirissä olevista eristä.

LIITE 9 POISTOT AINEELLISISTA JA AINEETOMISTA HYÖDYKKEISTÄ

(1 000 €)	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Koneista ja kalustosta	-15	-19
Käyttöomaisuusoikeuseristä	-116	-
Aineettomista hyödykkeistä	-711	-588
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä yhteensä	-842	-607

Erittely käyttöoikeusomaisuuseristä on esitetty liitteessä 28.

LIITE 10 TULOVEROT

(1 000 €)	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	-12	3
Aikaisempien tilikausien verot	-3	-4
Ulkomaille maksetut lähdeverot	-4	-3
Laskennallisen verosaamisen muutos	-118	-124
Laskennallisen verovelan muutos	74	74
Tuloverot yhteensä	-64	-54
Tuloveroprosentti kotimaassa	20 %	20 %

Voimassa olevan verokannan mukaan laskettujen verojen täsmäytys tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin

(1 000 €)	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Kirjanpidon tulos ennen veroja	306	246
Verokannan mukainen osuus tuloksesta	-61	-49
+ Verovapaat tuotot	-	-
- Vähennyskelvottomat kulut	0	-1
- Tulokseen sisällyttämättömät veronalaiset tuotot	-	-
+ Tulokseen sisällyttämättömät vähennyskelpoiset kulut	1	1
+ Aiempien vuosien vahvistettujen tappioiden käyttö	-	-
- Tappioista kirjaamatta jätetyt laskennalliset verosaamiset	-	-
- Aikaisempien tilikausien verot	-3	-4
Tuloslaskelman verot	-64	-54

LIITE 11 RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN TULOSLASKELMAERÄT ARVOSTUSLUOKITTAIN

(1 000 €)	1.1.–31.12.2019	1.1.–31.12.2018
Rahoitusvarat		
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista (IFRS 9)		
Korkotuotot ja -kulut	-329	-419
Käyvän arvon rahastosta siirretyt	113	161
Osinkotuotot hallussa olevista osakkeista	20	11
Myyntivoitot ja -tappiot	-6	-5
Odotettavissa olevat luottotappiot	38	8
Yhteensä	-164	-244
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista (IFRS 9)		
Korkotuotot ja -kulut	5 377	3 688
Muut tuotot	1 712	1 489
Odotettavissa olevat luottotappiot (IFRS 9)	-1 308	17
Yhteensä	5 780	5 193
Rahoitusvelat		
Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavista		
Korkotuotot ja -kulut	-852	-958
Yhteensä	-852	-958
Valuuttatoiminnan nettotuotot	364	298
Muut liiketoiminnan tuotot ja kulut	-4 822	-4 043
Tulos ennen veroja	306	246

Varoja koskevat liitetiedot

LIITE 12 RAHOITUSVAROJEN JA –VELKOJEN LUOKITTELU

Rahoitusvarat 31.12.2019

(1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Odotettavissa olevat luottotappiot	Kirjanpitoarvo yhteensä
Käteiset varat	155 350	-	-	155 350
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	253 321	-	4	253 317
Lainat ja saamiset asiakkailta	78 083	-	1 649	76 434
Saamistodistukset *)	-	92 695	-	92 695
Osakkeet ja osuudet	-	1 468	-	1 468
Rahoitusvarat yhteensä	486 755	94 163	1 654	579 264
Muut varat				9 367
Varat yhteensä 31.12.2019				588 631

*) Odotettavissa olevat luottotappiot saamistodistuksista 29 tuhatta euroa.

Rahoitusvarat 31.12.2018

(1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	Odotettavissa olevat luottotappiot	Kirjanpitoarvo yhteensä
Käteiset varat	68 137	-	-	68 137
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta	235 410	-	71	235 339
Lainat ja saamiset asiakkailta	41 723	-	279	41 444
Saamistodistukset *)	-	254 928	-	254 928
Osakkeet ja osuudet	-	1 032	-	1 032
Rahoitusvarat yhteensä	345 270	255 960	350	600 880
Muut varat				5 136
Varat yhteensä 31.12.2018				606 015

*) Odotettavissa olevat luottotappiot saamistodistuksista 67 tuhatta euroa.

Rahoitusvelat 31.12.2019

(1 000 €)	Jaksotettuun hankintamenoön kirjattavat	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	415 939	415 939
Velat asiakkaille	17 338	17 338
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	114 829	114 829
Rahoitusvelat yhteensä	548 107	548 107
Muut velat	-	8 092
Velat yhteensä 31.12.2019		556 198

Rahoitusvelat 31.12.2018

(1 000 €)	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat	Yhteensä
Velat luottolaitoksille	414 973	414 973
Velat asiakkaille	9 983	9 983
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	142 399	142 399
Rahoitusvelat yhteensä	567 355	567 355
Muut varat	-	6 948
Varat yhteensä 31.12.2018		574 302

LIITE 13 KÄYVÄT ARVOT ARVOSTUSMENETELMÄN MUKAISESTI

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot 31.12.2019

(1 000 €)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä	Kirjanpito-arvo
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat					
Osakkeet ja osuudet	-	-	1 468	1 468	1 468
Saamistodistukset	73 182	19 513	-	92 695	92 695
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvarat					
Lainat ja muut saamiset	-	331 640	-	331 640	329 751
Rahoitusvarat yhteensä	73 182	351 153	1 468	425 803	423 914
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat					
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	96 795	20 026	-	116 821	114 829
Muut rahoitusvelat	-	433 278	-	433 278	433 278
Rahoitusvelat yhteensä	96 795	453 304	-	550 099	548 107

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot 31.12.2018

(1 000 €)	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Käypä arvo yhteensä	Kirjanpito-arvo
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat					
Osakkeet ja osuudet	-	-	1 032	1 032	1 032
Saamistodistukset	58 901	196 027	-	254 928	254 928
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvarat					
Lainat ja muut saamiset	-	276 099	-	276 099	276 783
Rahoitusvarat yhteensä	58 901	472 126	1 032	532 059	532 743
Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat					
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	100 425	42 500	-	142 925	142 399
Muut rahoitusvelat	-	424 956	-	424 956	424 956
Rahoitusvelat yhteensä	100 425	467 456	-	567 881	567 355

Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon määrittäminen

Rahoitusvarat ja -velat merkitään taseeseen käypään arvoon tai jaksotettuun hankintamenoon. Rahoitusinstrumenttien luokittelu ja arvostaminen on kuvattu tarkemmin liitteessä 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.

Käyvän arvon hierarkiat

Taso 1 sisältää rahoitusinstrumentit, joiden arvo määräytyy likvideiltä markkinoilta saatavien markkinahintanoteerausten perusteella. Likvideiksi markkinoiksi katsotaan sellaiset markkinat, joilta hintanoteeraukset saadaan säännöllisesti. Tähän ryhmään merkitään kaikki julkisesti noteeratut arvopaperit.

Taso 2 sisältää sellaiset rahoitusinstrumentit, joiden arvostuksessa käytetään yleisesti hyväksytyjä arvostusmenetelmiä tai -malleja, jotka perustuvat todennettavissa oleviin markkinahintoihin perustuviin oletuksiin. Tasolle 2 merkittyjen rahoitusinstrumenttien käypä arvo voi perustua esimerkiksi vastaavanlaisen instrumentin markkinanoteerauksesta tai rahoitusvälineen osien markkinanoteerauksesta johdettuun arvoon. Tähän ryhmään merkitään korttiluotot sekä muut instrumentit, joilla ei käydä kauppaa likvideillä markkinoilla.

Taso 3 sisältää sellaiset rahoitusinstrumentit ja muut varat, joiden käypä arvo ei perustu markkinanoteerauksiin tai arvostusmenetelmien tai -mallien avulla todennettavissa olevien markkinahintojen perusteella laskettuun arvoon. Arvostusmenetelmissä käytettyihin oletuksiin liittyy usein epävarmuutta. Tasolle 3 merkittyjen varojen käypä arvo perustuu usein kolmannelta osapuolelta saatuun hintatietoon. Tähän ryhmään merkitään noteeraamattomat osakkeet ja rahastot.

Siirrot käyvän arvon hierarkian tasojen välillä

Siirrot hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen siirron aiheuttaneen tapahtuman tai olosuhteiden muutoksen toteutumispäivänä. Tilikaudella ei tapahtunut siirtoja tasojen välillä.

Tasolle 3 merkittyjen käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarojen tapahtumat

(1 000 €)	2019	2018
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 032	798
+ Hankinnat	0	65
+/- Laajan tuloksen eriin kirjatut arvonmuutokset	436	169
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 468	1 032

Herkkyysanalyysi tasolle 3 merkityille rahoitusvaroille

31.12.2019

(1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Mahdollinen vaikutus omaan pääomaan	
		Positiivinen	Negatiivinen
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	1 468	220	-220
Yhteensä	1 468	220	-220

31.12.2018

(1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Mahdollinen vaikutus omaan pääomaan	
		Positiivinen	Negatiivinen
Käypään arvoon muun laajan tuloksen erien kautta kirjattavat rahoitusvarat	1 032	155	-155
Yhteensä	1 032	155	-155

Tasolle 3 merkittyjen toistuvasti käypään arvoon arvostettavien rahoitusvarojen käyvän arvon herkkyys on laskettu olettamalla arvopaperin käyvän arvon muuttuvan 15 prosenttia.

Bonum Pankilla ei ole kertaluonteisesti käypään arvoon arvostettuja varoja.

LIITE 14 RAHOITUSVAROJEN ARVONALENTUMISTAPPIOT

Kauden aikana kirjatut arvonalentumistappiot

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
ECL-muutos luottotappioina poistetuista saamisista	157	31
ECL-muutos saamisista asiakkailta ja taseen ulkopuolisista eristä	-1 465	-13
ECL-muutos saamistodistuksista	38	8
Lopulliset luottotappiot	-398	-271
Arvonalentumistappiot lainoista ja saamisista	-1 669	-245

Vuoden 2019 lopulliset luottotappiot olivat -398 225,78 euroa, joista koko määrään kohdistuu tilinpäätöshetkellä perintätoimitenpiteitä.

Odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) muutokset

(1 000 €)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta				
ECL 1.1.2019	57	14	209	280
Siirrot vaiheeseen 1	2	-6	-54	-58
Siirrot vaiheeseen 2	-3	8	-4	1
Siirrot vaiheeseen 3	-4	-1	170	164
Uusien luottojen myöntämisestä johtuva lisäys	969	45	371	1 386
Taseesta pois kirjaamisesta johtuva vähennys	-3	-1	53	50
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-32	-2	-2	-37
Laskentaparametrien muutosten vaikutus	21	1	1	23
Lopullisen luottotappion kirjaamisesta johtuva vähennys	-	-	-157	-157
Vaikutukset yhteensä	950	43	378	1 371
ECL 31.12.2019	1 007	57	587	1 651

(1 000 €)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Vieraan pääoman ehtoiset rahoitusvarat (saamistodistukset)				
ECL 1.1.2019	60	7	-	67
Alkuperäisestä hankinnasta johtuvat lisäykset	15	2	-	16
Taseesta pois kirjaamisesta johtuva vähennys	-45	-7	-	-52
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-2	-	-	-2
Vaikutukset yhteensä	-32	-5	-	-38
ECL 31.12.2019	28	2	-	29

(1 000 €)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset luottolaitoksilta				
ECL 1.1.2019	71	-	-	71
Uusien luottojen myöntämisestä johtuva lisäys	3	-	-	3
Taseesta pois kirjaamisesta johtuva vähennys	-65	-	-	-65
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-5	-	-	-5
Vaikutukset yhteensä	-68	-	-	-68
ECL 31.12.2019	3	-	-	3

(1 000 €)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
ECL 1.1.2019	151	28	32	210
Siirrot vaiheeseen 1	3	-19	-17	-32
Siirrot vaiheeseen 2	-1	6	-3	2
Siirrot vaiheeseen 3	-1	-1	13	12
Uusien luottojen myöntämisestä johtuva lisäys	24	15	11	50
Taseesta pois kirjaamisesta johtuva vähennys	-2	3	-3	-2
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-17	-7	0	-24
Vaikutukset yhteensä	7	-3	2	5
ECL 31.12.2019	157	25	34	215
ECL 1.1.2019	339	48	241	628
ECL 31.12.2019	1 195	83	620	1 899

Saamiset asiakkailta ja taseen ulkopuoliset sitoumukset

(1 000 €)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2018	222	103	252	578
Siirrot vaiheeseen 1	36	-85	-95	-144
Siirrot vaiheeseen 2	-3	13	-33	-23
Siirrot vaiheeseen 3	-2	-1	160	157
Uusien luottojen myöntämisestä johtuva lisäys	92	22	37	150
Taseesta pois kirjaamisesta johtuva vähennys	-22	-8	-83	-113
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-44	-2	-29	-76
Lopullisen luottotappion kirjaamisesta johtuva vähennys	-	-	31	31
Vaikutukset yhteensä	56	-62	-12	-17
ECL 31.12.2018	279	42	241	561

Vieraan pääoman ehtoiset rahoitusvarat (saamistodistukset)

(1 000 €)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
ECL 1.1.2018	66	9	-	75
Alkuperäisestä hankinnasta johtuvat lisäykset	52	7	-	59
Taseesta pois kirjaamisesta johtuva vähennys	-49	-9	-	-59
Luottoriskistä aiheutuva muutos (netto)	-9	-	-	-9
Vaikutukset yhteensä	-6	-2	-	-8
ECL 31.12.2018	60	7	-	67
ECL 1.1.2018	288	113	252	653
ECL 31.12.2018	339	48	241	628

Luottoriskistä sisältävät erät vaiheittain 31.12.2019

(1 000 €)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta	74 754	2 170	1 511	78 435
Saamiset luottolaitoksilta	215 400	-	-	215 400
Saamistodistukset	90 877	1 819	-	92 695
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	120 660	1 355	221	122 235

Luottoriskistä sisältävät erät vaiheittain 31.12.2018

(1 000 €)	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Yhteensä
Saamiset asiakkailta	39 880	1 381	579	41 839
Saamiset luottolaitoksilta	198 750	-	-	198 750
Saamistodistukset	245 550	9 000	-	254 550
Taseen ulkopuoliset sitoumukset	105 226	1 602	292	107 120

LIITE 15 KÄTEISET VARAT

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Kassa	0	-
Vaadittaessa maksettavat saamiset keskuspankeilta	155 350	68 137
Käteiset varat yhteensä	155 350	68 137

LIITE 16 LAINAT JA SAAMISET

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta		
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	37 920	36 659
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	215 397	198 679
Lainat ja saamiset luottolaitoksilta yhteensä	253 317	235 339
Lainat ja saamiset asiakkailta		
Lainat	15 797	5 815
Luottokorttisaamiset	38 312	34 970
Muut saamiset	22 324	658
Lainat ja saamiset asiakkailta yhteensä	76 434	41 444
Lainat ja saamiset yhteensä	329 751	276 783

LIITE 17 Sijoitusomaisuus

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		
Saamistodistukset	92 695	254 928
Osakkeet ja osuudet	1 468	1 032
Sijoitusomaisuus yhteensä	94 163	255 960

Sijoitukset 31.12.2019

(1 000 €)	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		Yhteensä
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	
Noteeratut			
Julkisyhteisöiltä	42 366	-	42 366
Muilta	28 813	-	28 813
Muut			
Julkisyhteisöiltä	16 015	-	16 015
Muilta	5 502	1 468	6 970
Sijoitukset yhteensä	92 695	1 468	94 163

Sijoitukset 31.12.2018

(1 000 €)	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat		Yhteensä
	Saamistodistukset	Osakkeet ja osuudet	
Noteeratut			
Julkisyhteisöiltä	29 830	-	29 830
Muilta	26 065	-	26 065
Muut			
Julkisyhteisöiltä	196 027	-	196 027
Muilta	3 005	1 032	4 038
Sijoitukset yhteensä	254 928	1 032	255 960

LIITE 18 AINEETTOMAT HYÖDYKKEET

Bonum Pankin aineettomat hyödykkeet ovat POP Pankki -ryhmän yhteistyökumppaneiden toimesta toteutettuja tietojärjestelmiä, joihin Bonum Pankilla on IAS 38 Aineettomat hyödykkeet -standardissa tarkoitettu määräysvalta. Yhteistyökumppaneista merkittävin on Oy Samlink Ab. Merkittävimmät aineettomat hyödykkeet ovat keskuspankkipalveluissa ja korttitoiminnassa käytettäviä tietojärjestelmiä. Keskeneräisten aineettomien hyödykkeiden kasvu johtuu pääosin korttijärjestelmään liittyvästä kehitysprojektista. Muut aineettomat hyödykkeet muodostuvat mm. lisensseistä.

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Tietojärjestelmät	1 167	1 276
Muut pitkävaikutteiset menot	19	-
Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	4 081	1 353
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	5 266	2 629

Aineettomien hyödykkeiden muutokset 2019

(1 000 €)	Tieto- järjestelmät	Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 464	1 353	-	4 817
+ Lisäykset	0	3 329	20	3 349
+/- Siirrot erien välillä	602	-602	-	-
Hankintameno 31.12.	4 065	4 081	20	8 166
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-2 188	-	-	-2 188
- Poistot	-710	-	-1	-711
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-2 898	-	-1	-2 900
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 276	1 353	-	2 629
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 167	4 081	19	5 266

Aineettomien hyödykkeiden muutokset 2018

(1 000 €)	Tieto- järjestelmät	Keskeneräiset aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 396	36	3 433
+ Lisäykset	31	1 353	1 384
- Vähennykset	36	-36	-
Hankintameno 31.12.	3 464	1 353	4 817
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-1 600	-	-1 600
- Poistot	-588	-	-588
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-2 188	-	-2 188
Kirjanpitoarvo 1.1.	1 797	36	1 833
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 276	1 353	2 629

LIITE 19 AINEELLISET HYÖDYKKEET**Aineellisten hyödykkeiden muutokset 2019**

(1 000 €)	Käyttöomaisuuserät	Koneet ja kalusto	31.12.2019
Hankintameno 1.1. / IFRS16 - sirtymä	231	119	350
+ Lisäykset	117	27	144
Hankintameno 31.12.	348	146	494
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-	-93	-93
- Poistot	-116	-15	-130
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-116	-107	-223
Kirjanpitoarvo 1.1.	231	26	257
Kirjanpitoarvo 31.12.	232	39	271

Erittely käyttöoikeusomaisuuseristä on esitetty liitteessä 28.

Koneiden ja kaluston muutokset 2018

(1 000 €)	31.12.2018
Hankintameno 1.1.	113
+ Lisäykset	6
Hankintameno 31.12.	119
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-74
- Poistot	-19
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-93
Kirjanpitoarvo 1.1.	39
Kirjanpitoarvo 31.12.	26

LIITE 20 MUUT VARAT

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Siirtosaamiset		
Korot	1 248	673
Muut siirtosaamiset	1 991	1 343
Muut	449	216
Muut varat yhteensä	3 688	2 233

LIITE 21 TULOVEROT

(1 000 €)	31.12.2018	31.12.2017
Tuloverosaaminen	33	3
Laskennalliset verosaamiset	108	244
Verosaamiset yhteensä	141	248
Tuloverovelka	-	-
Laskennalliset verovelat	371	344
Verovelat yhteensä	371	344

Laskennalliset verosaamiset 2019

(1 000 €)	1.1.2019	Kirjattu tulos- vaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	31.12.2019
Käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettavista sijoituksista	24	-	-18	5
Laskennallinen verosaaminen tappiosta	63	-63	-	-
Saaduista ennakkomaksuista	158	-56	-	102
Yhteensä	244	-118	-18	108

Laskennalliset verosaamiset 2018

(1 000 €)	1.1.2018	IFRS 9 siirtymän vaikutus 1.1.2018	Kirjattu tulos- vaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	31.12.2018
Myytävissä olevista rahoitusvaroista	7	-7	-	-	-
Saamisryhmäkohtaisista arvon alentumisista	23	-23	-	-	-
Käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettavista sijoituksista	-	138	-131	17	24
Laskennallinen verosaaminen tappiosta	-	-	63	-	63
Saaduista ennakkomaksuista	214	-	-56	-	158
Yhteensä	244	107	-124	17	244

Laskennalliset verovelat 2019

(1 000 €)	31.12.2018	Kirjattu tulos- vaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	31.12.2019
Käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettavista sijoituksista	135	-	101	236
Aineettomista hyödykkeistä	209	-74	-	135
Yhteensä	344	-74	101	371

Laskennalliset verovelat 2018

(1 000 €)	31.12.2017	IFRS 9 siirtymän vaikutus 1.1.2018	Kirjattu tulos- vaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	31.12.2018
Myytävissä olevista rahoitusvaroista	146	-146	-	-	-
Käypään arvoon laajan tuloksen kautta arvostettavista sijoituksista	-	146	-	-11	135
Aineettomista hyödykkeistä	270	-	-74	13	209
Yhteensä	416	-	-74	3	344

Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät ja niihin liittyvät laskennalliset verot 2019

(1 000 €)	Muutos, brutto	Laskennallinen vero	Muutos netto
Käyvän arvon rahasto	597	-119	477
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät yhteensä	597	-119	477

Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät ja niihin liittyvät laskennalliset verot 2018

(1 000 €)	Muutos, brutto	Laskennallinen vero	Muutos netto
Käyvän arvon rahasto	-147	29	-118
Muihin laajan tuloksen eriin kirjatut erät yhteensä	-147	29	-118

Velkoja ja omaa pääomaa koskevat liitetiedot

LIITE 22 VELAT LUOTTOLAITOKSILLE JA ASIAKKAILLE

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Velat luottolaitoksille		
Velat luottolaitoksille		
Vaadittaessa maksettavat	250 364	284 867
Muut kuin vaadittaessa maksettavat	165 575	130 106
Velat luottolaitoksille yhteensä	415 939	414 973
Velat asiakkaille		
Talletukset		
Vaadittaessa maksettavat	17 338	9 983
Velat asiakkaille yhteensä	17 338	9 983
Velat luottolaitoksille ja asiakkaille yhteensä	433 278	424 956

LIITE 23 YLEISEEN LIIKKEESEEN LASKETUT VELKAKIRJAT

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Joukkovelkakirjalainat	94 839	99 913
Sijoitustodistukset	19 990	42 485
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat yhteensä	114 829	142 399

Rahoituksen rahavirtojen yleiseen liikkeeseen laskettujen velkakirjojen täsmäytys tase-erään:

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Tase arvo 1.1.	142 399	109 713
Joukkovelkakirjojen lisäykset	114 764	-
Sijoitustodistusten lisäykset	24 986	72 463
Lisäykset yhteensä	139 750	72 463
Joukkovelkakirjojen vähennykset	-119 980	-
Sijoitustodistusten vähennykset	-47 469	-39 463
Vähennykset yhteensä	-167 449	-39 463
Rahoituksen rahavirtojen muutokset yhteensä	-27 699	33 000
Arvostukset, siirtyvät korot	130	-315
Tase arvo 31.12.	114 829	142 399

Bonum Pankki Oyj on laskenut liikkeelle tilikaudella 2019 kaksivuotisen vaihtuvakorkoisen 20 miljoonan euron ja kolmivuotisen vaihtuvakorkoisen 75 miljoonan euron vakuudettoman joukkovelkakirjalainan. Molemmat lainat on listattu Helsingin pörssiin. Tilinpäätöshetkellä ulkona on lisäksi sijoitustodistuksia nimellispääomaltaan yhteensä 20 miljoonaa euroa.

LIITE 24 MUUT VELAT

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Varaus odotettavissa olevista luottotappioista	215	210
Muut velat		
Maksujenvälitysvelat	551	373
Vuokrasopimusvelka	233	-
Siirtovelat		
Korkovelat	165	59
Saadut ennakkomaksut	1 044	1 104
Muut siirtovelat	1 241	1 347
Muut		
Velat korttitapahtumista	3 573	3 298
Muut	699	211
Muut velat yhteensä	7 721	6 604

Bonum Pankki on perinyt vuosina 2014 ja 2015 keskusluottolaitostoiminnassa ja korttiliiketoiminnassa käytettävien tietojärjestelmien kehittämiskustannusten kattamiseksi kehittämismaksuja kaikilta ko. palveluja käyttäviltä pankeilta. Pankeilta perityistä maksuista ei ole tuloutettu sitä osaa, jolla on katettu aineettomaksi hyödykkeeksi aktivoituja menoja. Maksut on tässä tapauksessa käsitelty ennakkomaksuina ja ne on merkitty muihin velkoihin. Maksujen tuloutus tapahtuu silloin, kun aineetonta hyödykettä käytetään liiketoiminnassa.

Vuokrasopimusvelka on esitetty liitteessä 28.

LIITE 25 OMA PÄÄOMA

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Osakepääoma	10 000	10 000
Sidotut rahastot		
Käyvän arvon rahasto		
Oman pääoman ehtoiset	624	276
Vieraan pääoman ehtoiset	351	222
Vapaat rahastot		
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	20 000	20 000
Kertyneet voittovarot		
Edellisten tilikausien voitto (tappio)	1 215	1 022
Tilikauden voitto (tappio)	242	192
Oma pääoma yhteensä	32 433	31 713

Osakepääoma

Osakepääomaan merkitään maksettu osakepääoma. Bonum Pankilla on yhteensä 1 400 000 osaketta, missä ei ole tapahtunut muutoksia tilikauden aikana.

Sidotut rahastot

Käyvän arvon rahastoon kirjataan käypään arvoon arvostamisesta syntyneet erät.

Vapaat rahastot

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon on merkitty se osa osakkeiden merkintähinnasta, jota ei ole merkitty osakepääomaan sekä sellainen muu oman pääoman sijoitus, jota ei merkitä muuhun rahastoon.

Kertyneet voittovarot

Erään kirjataan tuloslaskelman osoittama tilikauden tulos sekä tulos edellisiltä tilikausilta siltä osin, kuin sitä ei ole siirretty muihin oman pääoman eriin tai jaettu voitonjakona.

Erittely käyvän arvon rahaston muutoksista 1.1.–31.12.2019

(1 000 €)	Vieraan pääoman ehtoiset	Oman pääoman ehtoiset	Yhteensä
Käyvän arvon rahasto 1.1.2019	222	276	498
Käyvän arvon lisäykset	1 095	620	1 715
Käyvän arvon vähennykset	-783	-185	-967
Tuloslaskelmaan siirretyt	-113	-	-113
Odotettu luottotappio saamistodistuksista	-38	-	-38
Laskennalliset verot	-32	-87	-119
Käyvän arvon rahasto 31.12.2019	351	624	976

Erittely käyvän arvon rahaston muutoksista 1.1.–31.12.2018

(1 000 €)	Vieraan pääoman ehtoiset	Oman pääoman ehtoiset	Yhteensä
Käyvän arvon rahasto 31.12.2017	385	171	556
IFRS 9 -siirtymän vaikutus	60	-	60
Käyvän arvon rahasto 1.1.2018	445	171	616
Käyvän arvon lisäykset	463	384	847
Käyvän arvon vähennykset	-572	-253	-825
Tuloslaskelmaan siirretyt	-161	-	-161
Odotettu luottotappio saamistodistuksista	-8	-	-8
Laskennalliset verot	56	-26	29
Käyvän arvon rahasto 31.12.2018	222	276	498

Muut liitetiedot

LIITE 26 ANNETUT JA SAADUT VAKUUDET

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Annetut vakuudet		
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut		
Muut vakuudet Suomen Pankille	20 740	16 805
Annetut vakuudet yhteensä	20 740	16 805

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Saadut vakuudet		
Pankkien antamat talletussitoumukset	57 935	55 986
Saadut vakuudet yhteensä	57 935	55 986

Talletussitoumukset ovat keskusluottolaitospalveluiden tarjoamiseen liittyviä POP Pankki -ryhmän pankkien Bonum Pankki Oyj:ssä pidettäviä pitkäaikaisia rahamarkkinatalletuksia, joiden määrä vahvistetaan vuosittain suhteessa pankkien taseen loppusummaan.

LIITE 27 TASEEN ULKOPUOLISET SITOUMUKSET

(1 000 €)	31.12.2019	31.12.2018
Luottolupaukset	122 235	108 616
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	122 235	108 616

LIITE 28 MUUT VUOKRASOPIMUKSET

Bonum Pankki Oyj vuokralleottajana

Bonum Pankki on ottanut vuokralle pääasiassa toimitiloja. IFRS 16 standardin käyttöönotossa 1.1.2019 pankki kirjasi taseeseen 231 tuhannen euron käyttöoikeusomaisuuserän ja vastaavan vuokrasopimusvelan.

Varat / Käyttöoikeusomaisuuserät 31.12.2019

(1 000 €)	Toimitilat	Yhteensä
+ IFRS 16 standardin käyttöönotto	231	231
+ Lisäykset	117	117
Hankintameno 31.12.	348	348
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		
Poistot	-116	-116
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-116	-116
Kirjanpitoarvo 1.1.	231	231
Kirjanpitoarvo 31.12.	232	232

Sisältyvät taseessa erään aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Velat / Vuokrasopimusvelka

(1 000 €)	31.12.2019
Vuokrasopimusvelka 1.1 (IFRS 16 standardin käyttöönotto)	231
+ Lisäykset	117
- Vähennykset	-115
Vuokrasopimusvelka 31.12.	233

Sisältyvät taseessa erään Muut velat.

Vaikutus rahoituksen rahavirtaan

(1 000 €)	31.12.2019
Vuokrasopimuksista johtuva lähtevä rahavirta	-116

Vaikutus tuloslaskelmaan

(1 000 €)	1.1.–31.12.2019
Poistot	
Toimitilat	-116
Poistot yhteensä	-116
Sisältyvät tuloslaskelmassa erään poistot ja arvonalentumistappiot aineellisesta ja aineettomista hyödykkeistä.	
Kulut alle 12 kk vuokrasopimukseen ja arvoltaan vähäisiin omaisuuseriin liittyen	-64
Yhteensä	-64

Sisältyy tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin kuluihin.

LIITE 29 LÄHIPIIRITIEDOT

Bonum Pankin lähipiiriin kuuluvat yhtiön hallituksen ja johtoryhmän jäsenet sekä näiden läheiset perheenjäsenet. Lähipiiriin kuuluu myös Bonum Pankin emoyhteisö POP Pankkiliitto osk sekä sen toimitusjohtaja ja tämän sijainen. Lisäksi lähipiiriin kuuluvat sellaiset yhteisöt, joissa johtoon kuuluvilla avainhenkilöillä ja/tai heidän läheisillä perheenjäsenillään on määräysvalta tai yhteinen määräysvalta. Johtoon kuuluvia avainhenkilöitä ovat Bonum Pankin hallitus ja toimitusjohtaja sekä johtoryhmä. Avainhenkilöihin kuuluu myös POP Pankkiliitto osk:n toimitusjohtaja ja tämän sijainen. Lähipiiriin kuuluvat myös Bonum Pankin kanssa samaan konserniin kuuluvat yhteisöt.

Bonum Pankki on myöntänyt lähipiirille asunto- ja kulutusluottoja tilikaudella 2019 henkilökunnan ehdoin ja ne on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Liiketapahtumat lähipiiriin kuuluvien tahojen kanssa

(1 000 €)	Avainhenkilöt		Muut	
	31.12.2019	31.12.2018	31.12.2019	31.12.2018
Varat				
Luotot	216	867	-	-
Velat				
Talletukset	196	31	1 024	1 129
Taseen ulkopuoliset sitoumukset				
Luottolupaukset	4	30	250	250

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden saama kompensatio

(1 000 €)	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	725	788
Yhteensä	725	788

Toimitusjohtajan ja hallituksen sekä varahenkilöiden saama kompensatio 1.1.-31.12.2019

(1 000 €)	Palkka ja palkkiot	Lakisääteiset eläkekulut
Ali-Tolppa Pia, toimitusjohtaja	182	18
Lemettinen Pekka, hallituksen puheenjohtaja	20	-
Linna Hanna, hallituksen varapuheenjohtaja	8	-
Helenius Arvi	8	-
Zilliacus Mikael	7	-
Yhteensä	224	18

LIITE 30 TILINPÄÄTÖSPÄIVÄN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Bonum Pankin hallituksella ei ole tiedossa muita sellaisia tilinpäätöspäivän jälkeisiä tapahtumia, joilla olisi olennaista vaikutusta tilinpäätöksessä esitettyyn informaatioon.

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN ALLEKIRJOITUS

Espoossa 13. päivänä helmikuuta 2020

Bonum Pankki Oyj:n hallitus

Pekka Lemettinen
Hallituksen puheenjohtaja

Arvi Helenius

Hanna Linna

Mikael Zilliacus

Pia Ali-Tolppa
Toimitusjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 13. päivänä helmikuuta 2020

KPMG OY AB

Tiia Kataja
KHT

